

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 5 april 1935 kl. 3 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1935/1936 av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till försvarsdepartementet.

(1:a avd.)

A. FÖRSVARSDEPARTEMENTET.

1:o **Försvarsdepartementet: Avlöningar.** Beträffande Kungl. Maj:ts i den till riksdagen avlätna, den 4 januari 1935 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1935/1936 gjorda framställning rörande anslaget till Försvarsdepartementet: Avlöningar (punkt 1 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

2:o **Försvarsdepartementet: Dyrtdistillägg.** I fråga om Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till ifrågavarande ändamål (punkt 2, sid. 9) avgiver utskottet framdeles under riksdagen utlåtande; vilket härmed

anmäles.

3:o **Försvarsdepartementet: Omkostnader.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag för ifrågavarande ändamål (punkt 3, sid. 9—10) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

B. LANTFÖRSVARET.

Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

4:o **Avlöning till personal vid arméförvaltningen.** I fråga om Kungl. Maj:ts förslag angående anslag för detta ändamål (punkt 4, sid. 11—14) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

5:o) **Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande detta anslag (punkt 5, sid. 14—42) ävensom beträffande *dels* herr *J. B. Johanssons m. fl.* inom första kammaren och herr *Lindmans m. fl.* inom andra kammaren väckta likalydande motioner (I: 5 och II: 17) samt herr *K. G. Westmans m. fl.* inom första kammaren och herr *Österströms m. fl.* inom andra kammaren väckta likalydande motioner (I: 65 och II: 202), i vad dessa motioner äga samband med förevarande anslag, *dels ock* herr *B. Holmgrens* inom andra kammaren väckta motion (nr 191) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående tillfällig löneförbättring åt vissa militära beställningshavare har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

6:o) **Avlöning till personal å övergångsstat vid armén.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6, sid. 42 och 43) att till avlöning till personal å övergångsstat vid armén för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 3,420,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål utgår å riksstaten för innevarande budgetår ett ordinarie förslagsanslag av 3,820,000 kronor. Anslagsreduceringen för nästa budgetår är beroende på, förutom normal avgång från övergångsstaten, den av departementschefen förutsatta inskränkningen i övergångsstatspersonalens tjänstgöring.

Utskottet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *avlöning till personal å övergångsstat vid armén* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 3,420,000 kronor.

7:o) **Inkvarteringens ordnande i Stockholm.** I anledning av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, sid. 43) får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *inkvarteringens ordnande i Stockholm* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 21,450 kronor.

8:o) **Rekryteringskostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8, sid. 43—46) att till rekryteringskostnader för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 90,000 kronor.

Till rekryteringskostnader har i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptagits ett ordinarie reservationsanslag å 65,000 kronor. Detta belopp jämte 25,000 kronor av förefintliga besparingar å anslaget eller tillhoppa 90,000 kronor hava jämlikt av Kungl. Maj:t den 15 juni 1934 fastställd stat fördelats på följande sätt:

Titel I.	Rekryteringsmedel	kronor 64,000: —
Titel II.	Kostnader för fria resor åt nyanställt eller avskedadat manskap vid vissa truppförband	» 10,000: —
Titel III.	Försvarsväsendets centrala civilianställningsbyrå	» 16,000: —
		<hr/> Summa kronor 90,000: —

Sedan ärendet i proposition, nr 203, varit underställt 1934 års riksdag, har Kungl. Maj:t den 15 juni 1934 meddelat beslut om upprättande försöksvis för budgetåret 1934/1935 av en för hela försvarsväsendet gemensam centrala civilianställningsbyrå ävensom fastställt instruktion och stat för byrån. Vidare har Kungl. Maj:t nyssnämnda dag i samband med fastställande av stater för de särskilda försvarsgrenarnas anslag till rekryteringskostnader meddelat bestämmelse om, att vad av rekryteringsmedlen icke åtgår till utgifter för rekryteringsverksamheten må vid vederbörande truppförband (kår) användas för vidtagande av åtgärder till underlättande av avgående manskaps civilianställning.

Departementschefen har ansett, att, för vinnande av en ändamålsenlig och så vitt möjligt slutgiltig lösning av frågan om ordnandet av civilianställningsverksamheten vid försvarsväsendet, det vore nödvändigt, att ytterligare erfarenhet förvärvades genom försvarsväsendets centrala civilianställningsbyrå. Departementschefen har därför utgått ifrån, att byrån fortsättningsvis kommer att bestå under budgetåret 1935/1936 samt att nu gällande bestämmelser med avseende å byråns organisation och arbetsuppgifter därvid skola äga tillämpning. Kostnaderna för byråns verksamhet, högst 20,000 kronor, avses att, såsom för närvarande, fördelas med 16,000 kronor å lantförsvarets, med 3,500 kronor å sjöförsvarets och med 500 kronor å flygvapnets rekryteringsanslag.

Utskottet ansluter sig till vad departementschefen anfört om försvarsväsendets centrala civilianställningsbyrås fortsatta verksamhet under nästkommande budgetår.

Utskottet.

Beträffande storleken av det erforderliga anslaget till rekryteringskostnader har utskottet icke funnit anledning till erinran mot de av departementschefen i detta hänseende verkställda beräkningarna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *rekryteringskostnader* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 90,000 kronor.

9:o) **Avskedspremier m. m.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, sid. 46) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *avskedspremier m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 130,000 kronor.

10:o) **Arméns reservstater.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10, sid. 46—50) att dels förklara, att de av riksdagen för budgetåret 1934/1935 godkända staterna för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för fältläkarkårens reservstat skola i oförändrat skick gälla under budgetåret 1935/1936, dels medgiva, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1935/1936 avgår från arméns reservstater, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med de i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 289) angivna belopp, dels ock till arméns reservstater för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 655,600 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater har i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptagits med 580,000 kronor. Anslagshöjningen i förhållande till löpande riksstat beror i huvudsak därpå, att vakanta beställningar å reservstaten avses att i viss omfattning återbesättas. Enligt departementschefens förslag utgör det antal beställningar för officerare, som skola ifrågakomma till återbesättande, 12 för majorer och 9 för kompaniofficerare, varav 6 av det förra och 5 av det senare slaget beräknas att tillsättas omkring budgetårets början och det återstående antalet omkring mitten av budgetåret. Beträffande beställningarna för underofficerare skola enligt departementschefens förslag 5 sådana återbesättas, därav 3 beräknas att tillsättas omkring budgetårets början och återstående 2 omkring dess mitt. I fråga om fältläkarkårens reservstat har någon rekryteringsåtgärd icke för närvarande ansetts vara påkallad. Kostnaderna för den sålunda avsedda rekryteringen av reservstaten hava beräknats till 64,950 kronor.

Utskottet.

Den av departementschefen ifrågasatta rekryteringen under budgetåret 1935/1936 av reservstaten för officerare och underofficerare vid armén har icke föranlett någon erinran från utskottets sida.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under förevarande anslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) förklara, att de av riksdagen för budgetåret 1934/1935 godkända staterna för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för fältläkarkårens reservstat skola i oförändrat skick gälla under budgetåret 1935/1936,

b) medgiva, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1935/1936 avgår från arméns reservstater, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med de i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 289) angivna belopp,

c) till *arméns reservstater* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 655,600 kronor.

11:o) **Reservstat för furirer vid Gotlands trupper.** Arméns personal över stat. Rese- och traktamentspenningar. Rese- och traktamentskostnader m. m. för häst-

uttagningsmyndigheterna. Flyttningersättning. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 11—15, sid. 50—53) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum,

a) för *reservstat för furirer vid Gotlands trupper* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 21,000 kronor,

b) till *arméns personal över stat* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 1,040,000 kronor,

c) till *rese- och traktamentspenningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 150,000 kronor,

d) till *rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningsmyndigheterna* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 28,000 kronor,

e) till *flyttningersättning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 170,000 kronor.

De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

12:o) **De värnpliktigas avlöning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16, sid. 54 och 55) att till de värnpliktigas avlöning för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 2,819,000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är ordinarie förslagsanslaget till de värnpliktigas avlöning upptaget med, i avjämnat tal, 2,731,000 kronor. Av detta belopp hänför sig 2,702,950 kronor till utgifter avseende penningbidrag, medan återstoden, 27,950 kronor, beräknats till avlöningstillägg åt reservofficersaspiranter.

Departementschefen har uppskattat antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid armén för budgetåret 1935/1936 sålunda:

a) *Linjen:*

Studenter och likställda 740,500 dagar

Övriga värnpliktiga 3,045,500 »

b) *Ersättningsreserven* 850,000 »

Tillkommer enligt lagen om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnpliktstjänstgöring..... 92,000 »

Summa 4,728,000 dagar.

Med utgångspunkt från nämnda antal tjänstgöringsdagar, 4,728,000, har för penningbidrag för nästkommande budgetår beräknats ett belopp av 2,791,100 kronor. Efter tillägg härtill av 27,950 kronor för avlöningstillägg åt reservofficersaspiranter framkommer, efter avrundning, det av Kungl. Maj:t å förevarande anslag åskade beloppet för budgetåret 1935/1936.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran vare sig mot den av departementschefen verkställda uppskattningen av antalet värnpliktstjänst-

Utskottet.

göringsdagar för budgetåret 1935/1936 eller mot det för här ifrågavarande ändamål äskade anslaget.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *de värnpliktigas avlöning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 2,819,000 kronor.

13:o) **Understöd åt vissa värnpliktigas familjer. Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 17 och 18, sid. 56) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum,

a) till *understöd åt vissa värnpliktigas familjer* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 75,000 kronor,

b) till *inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 1,000,000 kronor.

Undervisning, understöd, expenser m. m.

14:o) **Undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19, sid. 56—61) att till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 800,000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 5) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindman m. fl.* (nr 17), i vilka motioner, såvitt nu är i fråga, hemställts, att riksdagen måtte besluta att öka anslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser med 300,000 kronor.

Beträffande de av motionärerna till stöd för deras hemställan anförda skälen hänvisar utskottet till motionen I: 5.

Medelsbehovet under förevarande anslag för budgetåret 1935/1936 har av Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

Titel I.	Undervisningsmateriel	kronor	63,540:—
Titel II.	De fasta undervisningsverken m. m.	»	418,575:—
Titel III.	Särskilda skolor och utbildningskurser samt oförutsedda behov.....	»	342,885:—
			<hr/> Summa kronor 825,000:—

Med hänsyn emellertid till beräknade reservationer å anslaget vid nu löpande budgetårs utgång har medelsanvisningen å riksstaten ansetts kunna nedsättas till 800,000 kronor.

Vad först angår den motionsvis påyrkade höjningen av detta anslag med 300,000 kronor, har denna förutsatts skola upptagas å titel III. Denna titel, som för löpande budgetår utgår med i jämnt tal 235,000 kronor, har av departementschefen föreslagits skola höjas med något över 100,000 kronor. Utskottet har icke funnit tillräckliga skäl föreligga att för budgetåret 1935/1936 förorda en så avsevärd ytterligare förhöjning av nämnda anslagstitel som motionärerna begärt, i följd varav utskottet avstyrker ifrågasvarande yrkande.

Utskottet.

Den av riksdagen beslutade ökningen av antalet tjänstgöringsdagar för fast anställt manskap — 3,285 dagar — påkallar en mindre höjning av anvisningen å titel I, men torde det ökade medelsbehovet i sådant avseende kunna rymmas inom anslagets totalbelopp. De till grund för Kungl. Maj:ts förevarande anslagsäskande liggande beräkningarna i övrigt hava ej föranlett någon erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. omförmälda motioner (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, till *undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 800,000 kronor.

15:o) **Granatkastarkurs vid infanteriskjutskolan.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20, sid. 61) att för anordnande av en granatkastarkurs vid infanteriskjutskolan för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 12,900 kronor.

Av statsrådsprotokollet inhämtas, att chefen för generalstaben gjort framställning om att vid infanteriskjutskolan måtte under budgetåret 1935/1936, utöver ifrågakommande ordinarie kurser, anordnas en granatkastarkurs samt en kulsprutekurs för majorer och äldre kompaniofficerare. Beträffande granatkastarkursen har departementschefen anfört, att avhållandet av en dylik kurs med hänsyn till den under de senare åren utvidgade granatkastarorganisationen vid armén finge anses vara av behovet oundgängligen påkallat. Däremot har departementschefen ansett det kunna tills vidare anstå med anvisande av medel för den ifrågasatta kulsprutekursen.

Gentemot de för granatkastarkursen beräknade kostnaderna, 15,000 kronor, har departementschefen icke funnit anledning till anmärkning. Departementschefen har emellertid meddelat, att en odisponerad reservation av 2,087 kronor 71 öre förefinnes å det för budgetåret 1932/1933 beviljade anslaget till en liknande kurs. Då ifrågasvarande belopp borde tagas i anspråk för den nu

avsedda kursen, kunde anvisningen å riksstaten för nästa budgetår reduceras till, i avrundat tal, 12,900 kronor.

Utskottet.

Utskottet har mot den förevarande framställningen intet att erinra och hemställer följaktligen,

att riksdagen må för anordnande av en *granatkastarkurs vid infanteriskjutskolan* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 12,900 kronor.

16:o) **Studiestipendier. Understöd åt föreningar och till skrifers utgivande.** På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar (punkterna 21 och 22, sid. 62—64) får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) till *studiestipendier* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor,

b) till *understöd åt föreningar och till skrifers utgivande* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 12,600 kronor.

17:o) **Frivilliga skytteväsendets befrämjande.** I två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 6) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindman m. fl.* (nr 18), har hemställts, att riksdagen måtte till det frivilliga skytteväsendets befrämjande för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 280,875 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *E. B. Andersson m. fl.* (nr 122) och den andra inom andra kammaren av herr *Nilsson i Hörby m. fl.* (nr 299), hemställts, att det för innevarande budgetår utgående anslaget för det frivilliga skytteväsendets befrämjande, 95,625 kronor, för budgetåret 1935/1936 utökas med 52,000 kronor, avsedda till ammunitionsbidrag och andra omkostnader för verksamhetens utövande, beräknat efter ett belopp av 1 krona för varje anslagsberättigad skytt för ett antal av 52,000 anslagsberättigade skyttar, och att således för det frivilliga skytteväsendets befrämjande under budgetåret 1935/1936 måtte anvisas ett belopp av 147,625 kronor.

Slutligen har uti en inom andra kammaren av herr *Meyerhöffer m. fl.* väckt motion (nr 273) hemställts, att riksdagen måtte till det frivilliga skytteväsendets befrämjande för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 470,000 kronor.

Beträffande de av motionärerna till stöd för deras framställningar anförda skälen hänvisas till motionerna I: 6, I: 122 och II: 273.

Under en följd av år har riksdagen anvisat medel till det frivilliga skytteväsendets befrämjande. I riksstaten för budgetåret 1931/1932 upptogs för berörda ändamål ett extra reservationsanslag av 470,000 kronor. För budgetåret 1932/1933 blev anslaget sänkt till 280,875 kronor och för budgetåret 1933/1934 ytterligare till 82,900 kronor. För innevarande budgetår har

riksdagen, i anledning av i ämnet väckta motioner, för ändamålet anvisat ett anslag av 95,625 kronor.

Sedan skytteförbundens överstyrelse inkommit med förslag rörande dispositionen av det för innevarande budgetår anvisade anslaget samt arméförvaltningens artilleri- och civila departement däröver avgivit yttrande, har Kungl. Maj:t genom brev den 20 juli 1934 fastställt plan för anslagets användande sålunda:

till skytteförbundens överstyrelse.....	kronor	34,900:—
» skytteförbunden	»	48,000:—
» ordnande av skjutbanor	»	12,725:—
	<u>Summa kronor</u>	<u>95,625:—</u>

Av statsrådsprotokollet (punkt 23, sid. 64—65) inhämtas, att skytteförbundens överstyrelse i skrivelse den 15 augusti 1934 hemställt, att för budgetåret 1935/1936 måtte till det frivilliga skytteväsendets befrämjande anvisas ett anslag av 470,000 kronor, ävensom att arméförvaltningen i däröver avgivet utlåtande på anförda skäl hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för ändamålet för nämnda budgetår anvisa ett reservationsanslag av 280,875 kronor. Emellertid har departementschefen ej ansett sig kunna ifrågasätta anvisandet av anslag härtill för nästa budgetår.

Enligt beslut av riksdagen har alltsedan år 1920 den vid skytteförbundens överstyrelsens expedition anställda personal, som är för sitt uppehälle utslutande hänvisad till sin avlöning från överstyrelsen — d. v. s. hela personalen med undantag av kassaförvaltaren — ägt uppbära dyrtidstillägg enligt de i fråga om dyrtidstillägg för befattningshavare i statens tjänst gällande grunder (senaste beslut se riksdagens skr. nr 283/1934). Kostnaderna härför hava bestritts av reservationer å till det frivilliga skytteväsendets befrämjande anvisade medel.

De skäl, som föranlett riksdagen att under en lång följd av år bevilja medel till understödande av det frivilliga skytteväsendet, tala enligt utskottets mening för att anslag för ändamålet ställes till förfogande även för budgetåret 1935/1936. Vad storleken av anslagsbeloppet beträffar, har utskottet väl ansett det kunde vara motiverat att höja det för löpande budgetår utgående understödet till den summa, 280,875 kronor, som arméförvaltningen hos Kungl. Maj:t tillstyrkt och om vars anvisande yrkanden även föreligga i motionerna I: 6 och II: 18. Med hänsyn emellertid till nödvändigheten att begränsa statsutgifterna har utskottet funnit sig allenast så tillvida böra tillmötesgå framställningarna om ökad medelsanvisning, att utskottet — i enlighet med vad som hemställts i de av herr E. B. Andersson m. fl. och herr Nilsson i Hörby m. fl. väckta motionerna (I: 122 och II: 299) — tillstyrker, att ett anslag av 147,625 kronor ställes till skytteväsendets förfogande för nästa budgetår. Beträffande dispositionen av ifrågasvarande belopp synes Kungl. Maj:t böra härom meddela beslut, sedan förslag inhämtats från skytteförbundens överstyrelse.

Utskottet.

Utskottet anser det skäligt, att den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personal, vilken hitintills ägt uppbära dyrtidstillägg å sin avlöning hos överstyrelsen, även under budgetåret 1935/1936 kommer i åtnjutande av samma förmån, dock under förutsättning att å det för innevarande budgetår anvisade skytteanslaget uppkommer tillräckligt stor behållning för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägget.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) med bifall till herr E. B. Anderssons m. fl. och herr Nilssons i Hörby m. fl. förevarande motioner (I: 122 och II: 299) samt i anledning av såväl herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 6 och II: 18) som ock herr Meyerhöffers m. fl. motion (II: 273), till det *frivilliga skytteväsendets befrämjande* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 147,625 kronor,

b) medgiva, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under budgetåret 1935/1936 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma tid äro eller kunna varda bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befatningshavare i statens tjänst.

18:o) **Skrivmaterialier och expenser.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24, sid. 65—67) att till skrivmaterialier och expenser för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 605,000 kronor.

Medelsbehovet till skrivmaterialier och expenser för budgetåret 1935/1936 har beräknats på följande sätt:

Titel I. **Expenser vid verk, staber m. fl.:**

A. Verks och stabers expenser kronor 194,810: —

B. Blankettryck m. m. » 100,000: — kronor 294,810: —

Titel II. **Expenser m. m. vid rullföringsexpeditionerna ... » 77,070: —**

Titel III. **Expenser vid truppförbanden m. fl. » 197,310: —**

Titel IV. **Oförutsedda expensbehov » 55,730: —**

Summa kronor 624,920: —

För täckande av detta medelsbehov har utav reservationer, som beräknas förefinnas å anslaget vid utgången av innevarande budgetår, ansetts kunna disponeras ungefär 19,920 kronor, varigenom anvisningen å riksstaten ned-sättes till 605,000 kronor.

Utskottet.

Mot beräkningen av anslagsbehovet har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *skrivmaterialier och expenser* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 605,000 kronor.

19:o) **Tryckningskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, sid. 67) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *tryckningskostnader* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 90,000 kronor.

20:o) **Vissa arbeten å mobiliseringsverket. Generalstabens översiktskarta över Sverige. Konservering av vissa samlingar i krigsarkivet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 26—28, sid. 67—68) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *vissa arbeten å mobiliseringsverket* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor,

b) till *generalstabens översiktskarta över Sverige* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 7,200 kronor,

c) för *konservering av vissa samlingar i krigsarkivet* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 9,000 kronor.

21:o) **Verket »Sveriges krig åren 1611—1632».** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, sid. 68—70) hemställer utskottet,

att riksdagen må för slutförande av arbetena å *verket »Sveriges krig åren 1611—1632»* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

22:o) **Tryckning av verket »Sveriges krig åren 1611—1632».** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30, sid. 70 och 71) att till tryckning av verket »Sveriges krig åren 1611—1632» för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

Enligt av chefen för generalstaben verkställd kostnadsutredning beräknas utgifterna för tryckning av ifrågavarande verk till 70,000 kronor. Departementschefen har, i överensstämmelse med förslag av arméförvaltningen, ansett, att ett belopp av 25,000 kronor bör för ändamålet beredas genom anvisning å riksstaten för nästa budgetår, medan återstående 45,000 kronor böra utgå av lantförsvarets anslag till extra utgifter såsom förskott å inkomstmedel genom verkets försäljning.

Utskottet, som icke har något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag eller mot vad departementschefen i samband därmed yttrat, får hemställa,

att riksdagen må till *tryckning av verket »Sveriges krig åren 1611—1632»* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

Utskottet.

Förplägnad, intendenturmateriel, reparationer, övningar m. m.

23:o) **Mathållning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31, sid. 71 och 72) att till mathållning för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 6,294,000 kronor.

I sin skrivelse den 31 augusti 1934 har arméförvaltningen i fråga om beräkningen av mathållningsanslaget för budgetåret 1935/1936 anfört följande.

Vad anginge normalportionspriset, torde detsamma under nästkommande budgetår icke böra beräknas lägre än vad medeltalet för budgetåret 1933/1934 utvisade, avjämnat till hela ören, d. v. s. 63 öre.

För den händelse under budgetåret 1935/1936 smör fortfarande skulle utspisas i stället för margarin, borde till nämnda pris läggas samma belopp som under innevarande budgetår, d. v. s. 7 öre.

Utgifterna avseende »övriga kostnader» hade under de tre senast förflutna budgetåren uppgått till: för 1931/1932 13.3 öre, för 1932/1933 10.5 öre och för 1933/1934 9.1 öre. Beloppet hade sålunda icke oväsentligt nedbringats under senaste budgetår. Intendentsdepartementet, som på allt sätt sökte åstadkomma besparingar i utgifterna på detta område, ansåge sig dock icke för budgetåret 1935/1936 kunna räkna med lägre belopp än 11 öre, vilket utgjorde ungefärliga medelkostnaden för de tre senaste åren.

Merkostnaderna vid användning av kvinnlig kökspersonal hade beräknats till 549,085 kronor under budgetåret 1933/1934 och till 600,000 kronor under budgetåret 1934/1935. Då antalet tjänstgöringsdagar för manskap under det förstnämnda budgetåret hade beräknats till 5,897,920 och under det senare till 7,015,000, motsvarade merkostnaden för den kvinnliga kökspersonalen i förra fallet 9.3 och i senare fallet 8.6 öre per tjänstgöringsdag. Sedan systemet med kvinnlig kökspersonal nu vore infört vid samtliga truppförband och skolor och några avvikelser icke torde erfordras från de fastställda grunderna för personalens anställande och avlöning, syntes man numera för förenkling av anslagets beräkning kunna med erforderlig grad av säkerhet förutsätta, att kostnaderna för den kvinnliga personalen komme att under budgetåret 1935/1936 uppgå till högst 9 öre per portionsdag. Detta belopp borde då lämpligen inräknas i »övriga kostnader» och dessa sålunda beräknas till 20 öre per man och tjänstgöringsdag.

Kostnaderna för arméns mathållning kunde sålunda för nästa budgetår beräknas till $(63 + 20 =) 83$ öre per man och tjänstgöringsdag, vartill, om smör skulle utspisas i stället för margarin, borde läggas 7 öre.

Departementschefen har förutsatt, att även under budgetåret 1935/1936 smör skall utspisas inom försvarsväsendet i stället för margarin. Vid sådant förhållande skulle — framhåller departementschefen — anslagsbehovet till arméns mathållning enligt arméförvaltningens förslag för nästa budgetår beräknas på grundval av en dagskostnad av 90 öre för varje man. Departementschefen har emellertid ansett, att dagskostnadsbeloppet kunde, bland annat med hänsyn till den nedgång, som de till gruppen »övriga kostnader» hänförliga utgifterna å anslaget företedde, minskas till 88 öre. Då antalet tjänstgöringsdagar för fast anställt manskap och värnpliktiga under ifråga varande budgetår beräknats till 7,152,000, utgjorde alltså medelsbehovet till arméns mathållning, i avrundat tal, 6,294,000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet, till vars förberedande behandling riksdagens år 1934 församlade revisorerens berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1933—30 juni 1934 ävensom de i anledning därav från vederbörande ämbetsverk och myndigheter till Kungl. Maj:t afgivna utlåtanden och förklaringar blivit hänvisad, jämväl behandlat den av

revisorerna i berättelsen under § 5 upptagna frågan rörande arméns mathållningsanslag (Del I sid. 9 och 10).

Revisorerna hava uttalat sig för en undersökning, huruvida den kvinnliga personal, som är anställd vid truppförbandens matinrättningar, allt fortfarande bör avlönas från mathållningsanslaget samt om icke en överflyttning av kostnaderna för denna personal bör ske till lantförsvarets avlöningsanslag eller möjligen till särskilt för ändamålet anvisat riksstatsanslag. Vid övervägande härav har utskottet kommit till den bestämda uppfattningen, att de till den kvinnliga köks- och servispersonalen utgående kontanta avlöningsförmånerna från och med budgetåret 1936/1937 böra utbrytas från mathållningsanslaget och framdeles å riksstaten upptagas i anslutning till de principer, som av årets riksdag genomförts ifråga om redovisningen av avlöningsmedel i allmänhet. Utskottet förväntar, att Kungl. Maj:t förestaltar om närmare utredning i sådant syfte och att förslag i ämnet kommer att framläggas för 1936 års riksdag.

Utskottet.

Mot de av Kungl. Maj:t tillämpade beräkningsgrunderna för uppskattningen av medelsbehovet till arméns mathållning för nästa budgetår har utskottet icke något att erinra i vidare mån, än som följer av den utav riksdagen beslutade ökningen av antalet tjänstgöringsdagar för det fast anställda manskapet. Med utgångspunkt från ett sammanlagt antal värnplikts- och manskapstjänstgöringsdagar av 7,155,285, torde medelsbehovet å anslaget böra beräknas till, i avrundat tal, 6,297,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *mathållning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 6,297,000 kronor.

24:o) **Munderingsutrustning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32, sid. 72—74) att till munderingsutrustning för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 3,650,000 kronor.

I de förut omförmälda av herr *J. B. Johansson m. fl.* inom första kammaren och av herr *Lindman m. fl.* inom andra kammaren väckta likalydande motionerna (I: 5 och II: 17) har med avseende å förevarande anslag hemställts, att detsamma måtte ökas med 400,000 kronor.

Beträffande de skäl, som motionärerna åberopa till stöd för ifrågavarande hemställan, får utskottet hänvisa till motionen I: 5.

Medelsbehovet till munderingsutrustning beräknades under en följd av år till och med budgetåret 1932/1933 efter ett belopp av 55 öre om dagen för varje man och 15 öre om dagen för varje häst. Med tillämpning av dessa beräkningsgrunder upptogs anslaget i riksstaten för budgetåret 1932/1933 med, i avrundat tal, 4,069,000 kronor.

Medelsanvisningen till munderingsutrustning har för budgetåren därefter, i huvudsak på grund av rådande statsfinansiella förhållanden, icke skett

med tillämpning av de beräkningsgrunder för anslagsbehovet, som ovan angivits. De för ändamålet anvisade anslagssummorna hava utgjort för budgetåret 1933/1934 3,300,000 kronor och för budgetåret 1934/1935 3,290,000 kronor.

Beträffande medelsbehovet till munderingsutrustning för budgetåret 1935/1936 har arméförvaltningen anfört, att inom intendentsdepartementet verkställda utredningar rörande verkningarna i beklädnadsekonomiskt hänseende av den nuvarande härordningens tjänstgöringsförhållanden givit vid handen, att antalet munderingspersedlar vid truppförbanden under de senare åren avsevärt nedgått på grund av otillräckliga anslag. På grund härav har ämbetsverket ansett, att 1935/1936 års munderingsanslag måste, därest det skulle kunna fylla det med detsamma avsedda ändamålet, beräknas efter ett till 60 öre förhöjt dagsbelopp, i vad avsåge utrustningen för arméns manskap, under det att det för utrustningen av arméns hästar avsedda beloppet kunde, med hänsyn till den relativt goda tillgången av hästutredningspersedlar, beräknas efter 10 öre per hästunderhållsdag. Med tillämpning av dessa beräkningsgrunder och i anslutning till det utav departementschefen uppskattade antalet manskapstjänstgöringsdagar och hästunderhållsdagar skulle munderingsanslaget för budgetåret 1935/1936 komma att uppgå till, i avrundat tal, 4,409,000 kronor.

Med hänsyn till rådande statsfinansiella läge har emellertid anslaget till munderingsutrustning, såsom ovan angivits, i riksstatsförslaget för budgetåret 1935/1936 begränsats till 3,650,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet anser sig böra godkänna Kungl. Maj:ts beräkning av förevarande anslag samt får alltså avstyrka de motionsvis gjorda yrkandena om beviljande av högre anslag än av Kungl. Maj:t äskats.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motionerna (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, till *munderingsutrustning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 3,650,000 kronor.

25:o) **Kasernutredning, intendenturfordon m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33, sid. 74 och 75) att till kasernutredning, intendenturfordon m. m. för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,100,000 kronor.

Utskottet.

Den av riksdagen beslutade ökningen av antalet tjänstgöringsdagar för fast anställt manskap påkallar mindre höjningar av de utav Kungl. Maj:t under titlarna I och II på grundval av antalet manskapstjänstgöringsdagar beräknade beloppen, men torde de ökade medelsbehoven i dessa avseenden kunna rymmas inom anslagets totalsumma. Då utskottet ej heller funnit anledning att ifrågasätta några ändringar beträffande anslagsberäkningen i övrigt, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *kasernutredning, intendenturfordon m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,100,000 kronor.

26:o) **Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt. Remontering. Furagering.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 34—36, sid. 75—78) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 3,050,000 kronor,

b) till *remontering* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 431,000 kronor,

c) till *furagering* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 2,054,000 kronor.

27:o) **Anskaffning, underhåll och drift av motorfordon.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37, sid. 78—79) att till anskaffning, underhåll och drift av motorfordon för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

I en inom andra kammaren av herr *Ossbahr m. fl.* väckt motion (nr 178) har beträffande nu förevarande anslag hemställts, att detsamma måtte ökas med 140,000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling upptagit två likalydande motioner, den ena väckt inom första kammaren av herr *G. Tamm m. fl.* (nr 124) och den andra inom andra kammaren av herr *von Seth m. fl.* (nr 183), däri hemställts, att riksdagen måtte anslå ett belopp av 150,000 kronor för anskaffning av särskild bilmateriel i och för utbildning av personal vid trängen i handhavande av generatorgasdrivna motorfordon.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet finner sig ej böra tillstyrka den i motionen II: 178 påyrkade höjningen av det belopp, 400,000 kronor, som av Kungl. Maj:t föreslagits att utgå för budgetåret 1935/1936 för tillgodoseende av de med förevarande anslag avsedda ordinära ändamålen.

Vidkommande de i motionerna I: 124 och II: 183 framförda yrkandena har departementschefen, på sätt av statsrådsprotokollet i förevarande punkt framgår, givit uttryck åt den uppfattningen, att det för budgetåret 1935/1936 ej kunde ifrågasättas att anvisa medel under fjärde huvudtiteln för den föreslagna materielanskaffningen. Utskottet har emellertid tagit närmare del av den utredning, som ligger till grund för motionerna, samt därvid — med avseende framför allt fäst vid ingenjörsvetenskapsakademiens uttalande därom

Utskottet.

att, därest ett antal för permanent generatorgasdrift anordnade fordon anskaffades, detta säkerligen skulle bliva av avgörande betydelse för generatorgasdriftens utveckling även inom det civila området — ansett sig böra tillmötesgå motionärernas krav i så måtto, att utskottet tillstyrker beredandet av medel för nästa budgetår för den materielanskaffning, som erfordras för möjliggörande av utbildning med generatorgasdrivna motorfordon vid en trängkår. Under sådan förutsättning torde medelsanvisningen för ändamålet kunna begränsas till 35,000 kronor, vilket belopp lämpligen bör upptagas under anslaget till anskaffning, underhåll och drift av motorfordon. Frågan om vid vilken trängkår utbildning beträffande generatorgasdrift i första hand bör äga rum torde få bero på närmare prövning av Kungl. Maj:t, efter det vederbörande myndigheter beretts tillfälle att yttra sig i ämnet.

Medelsanvisningen å förevarande anslag för budgetåret 1935/1936 bör sålunda bestämmas till 435,000 kronor.

I anslutning till vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt herr Tamms m. fl. och herr von Seths m. fl. motioner (I: 124 och II: 183) samt med avslag å herr Ossbahrs m. fl. motion (II: 178) i här behandlad del, till *anskaffning, underhåll och drift av motorfordon* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 435,000 kronor.

28:o) **Anskaffning av kok-, tält- och packkärror.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38, sid. 79 och 80) att för anskaffning av kok-, tält- och packkärror för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

I förutnämnda av herr *Ossbahr m. fl.* inom andra kammaren väckta motion (nr 178) har i fråga om förevarande anslag hemställts, att detsamma måtte ökas med 90,000 kronor.

Beträffande skälen för motionärernas yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Utskottet anser sig icke böra tillstyrka högre medelsanvisning för här avsedd materielanskaffning än det belopp, varom Kungl. Maj:t gjort framställning. I anslutning härtill hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Ossbahrs m. fl. förevarande motion (II: 178), i här behandlad del, för *anskaffning av kok-, tält- och packkärror* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

29:o) **Motion om anskaffning av ryggsäckar.** I nyssberörda av herr *Ossbahr m. fl.* inom andra kammaren väckta motion (nr 178) har, bland annat, hem-

ställt, att riksdagen måtte besluta att för anskaffning av ryggsäckar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

Beträffande motiveringen till ifrågavarande yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Då utskottet ej anser förevarande materielbehov vara av den art, att dess tillgodoseende nödvändigt påkallar medelsanvisning å riksstaten för nästkommande budgetår, hemställer utskottet,

Utskottet.

att herr Ossbahrs m. fl. ifrågavarande motion (II: 178), i vad den avser anslag för anskaffning av ryggsäckar, ej må av riksdagen bifallas.

30:o) **Motion om anslag till engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel.** Herr *Ossbahr m. fl.* har uti nyssnämnda inom andra kammaren väckta motion (nr 178), bland annat, hemställt, att riksdagen måtte för budgetåret 1935/1936 besluta att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel anvisa ett reservationsanslag av 102,000 kronor.

I fråga om skälet för denna hemställan hänvisar utskottet till motionen

I kostnadsberäkningarna för 1925 års härordning hava upptagits vissa engångskostnader för materielanskaffning. Ifrågavarande kostnader hava avsetts att fördelas på en period av tio år. Bland den till anskaffning avsedda materielen ingår intendenturmateriel (pionjärmateriel för infanteriet, signalmateriel m. m.) till en beräknad kostnad av 340,000 kronor. För vart och ett av budgetåren 1927/1928—1932/1933 har anvisats en tiondedel av nyssnämnda summa. Tillhoppa hava sålunda hittills av omfördälda engångskostnadsbelopp anvisats ($6 \times 34,000 =$) 204,000 kronor. Med hänsyn till den statsfinansiella situationen har någon medelsanvisning för ändamålet ej ägt rum för budgetåren 1933/1934 och 1934/1935. Arméförvaltningen har i sin skrivelse den 31 augusti 1934 hemställt, att för fortsättande av ifrågavarande engångsanskaffning av pionjär- och signalmateriel för budgetåret 1935/1936 måtte anvisas 102,000 kronor eller summan av de tre årskvoter, som belöpte på ett vart av budgetåren 1933/1934, 1934/1935 och 1935/1936. Departementschefen har emellertid ansett det böra av besparingsskäl ytterligare anstå med anvisande av medel för här förevarande ändamål.

I överensstämmelse med den av föredragande departementschefen tillkännagivna uppfattningen i denna fråga hemställer utskottet,

Utskottet.

att den av herr Ossbahr m. fl. väckta motionen (II: 178), i vad däri avses anslag till engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel, ej må av riksdagen bifallas.

31:o) **Truppförbandens övningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40, sid. 80—84) att till truppförbandens övningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,384,000 kronor.

I förut omförmälda av herr *J. B. Johansson m. fl.* inom första kammaren och av herr *Lindman m. fl.* inom andra kammaren väckta motioner (I: 5 och II: 17) har med avseende å förevarande anslag hemställts, att riksdagen måtte besluta att öka detsamma med 441,000 kronor, att fördelas med 70,000 kronor till hästlega, 181,000 kronor till vinterövningar, 100,000 kronor till truppförbandens övriga övningar och 90,000 kronor till frivilliga övningar med landstormen.

Beträffande de skäl, som motionärerna åberopa till stöd för ifrågavarande hemställan, får utskottet hänvisa till motionen I: 5.

Medelsbehovet till truppförbandens övningar för budgetåret 1934/1935 beräknades i 1934 års statsverksproposition på följande sätt:

Titel	I.	Hästlega	kronor	195,300:—
»	II.	Befälsövningar	»	96,500:—
»	III.	Vinterövningar	»	52,500:—
»	IV.	Truppförbandens övriga övningar	»	800,000:—
»	V.	Frivilliga övningar med landstormen och övningar med frivilliga automobilkåren	»	56,000:—
				Summa kronor 1,200,300:—

eller, i avrundat tal, 1,200,000 kronor. Med hänsyn till beräknade reservationer å anslaget om sammanlagt 400,000 kronor begränsades emellertid anslagsäskandet i statsverkspropositionen till 800,000 kronor, vilket belopp av riksdagen anvisades.

För budgetåret 1935/1936 har medelsbehovet till truppförbandens övningar av departementschefen beräknats sålunda:

Titel	I.	Hästlega	kronor	195,500:—
»	II.	Befälsövningar	»	122,500:—
»	III.	Vinterövningar	»	100,000:—
»	IV.	Truppförbandens övriga övningar	»	900,000:—
»	V.	Frivilliga övningar med landstormen och övningar med frivilliga automobilkåren	»	66,000:—
				Summa kronor 1,384,000:—

Departementschefen har samtidigt förutsatt, att, därest det framdeles vid fastställandet av stat för anslaget skulle av särskilda skäl visa sig önskvärt att verkställa någon jämkning inbördes mellan de å de olika titlarna beräknade beloppen, Kungl. Maj:t måtte få besluta härutinnan.

Utskottet.

Utskottet anser sig böra godkänna Kungl. Maj:ts förslag till beräkning av medelsbehovet å anslaget till truppförbandens övningar för budgetåret 1935/1936. Vidkommande yrkandena i motionerna I: 5 och II: 17 om högre anvisning än som upptagits i Kungl. Maj:ts förslag, har utskottet icke funnit tillräckliga skäl vara för handen att därtill lämna sin anslutning.

Med hänsyn till vad utskottet inhämtat angående storleken av de förevarande anslag belastande årliga utgifterna för inlejdning av bilar för öv-

ningarna vid Gotlands infanterikår, vill det synas utskottet, att skäl tala för att ett mindre antal bilar, exempelvis två lastbilar, inköpas för att ställas till kårens förfogande; och torde kostnaderna i sådant hänseende kunna, enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande, bestridas av tillgängliga anslagsmedel.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motionerna (I: 5 och II: 17), i de delar varom här är fråga, till *truppförbandens övningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,384,000 kronor.

32:o) **Fält- och fälttjänstövningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 41, sid. 84—86) att till fält- och fälttjänstövningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 600,000 kronor.

I förut omförmälda av herr J. B. Johansson m. fl. inom första kammaren och herr Lindman m. fl. inom andra kammaren väckta motioner (I: 5 och II: 17) har med avseende å förevarande anslag hemställts, att riksdagen måtte besluta att öka detsamma med 100,000 kronor.

Beträffande de av motionärerna åberopade skälen för detta yrkande hänvisar utskottet till motionen I: 5.

Ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar var i riksstaten från och med budgetåret 1926/1927 till och med budgetåret 1932/1933 uppfört med 700,000 kronor eller samma belopp, vartill anslaget upptogs i kostnadsberäkningarna för den år 1925 beslutade försvarsorganisationen. För sistförflutna och innevarande budgetår har, på grund av rådande statsfinansiella förhållanden, någon medelsanvisning å anslaget ej ägt rum.

Chefen för generalstaben samt arméförvaltningen hava hos Kungl. Maj:t hemställt om avlåtande av förslag till riksdagen att till fält- och fälttjänstövningar måtte för budgetåret 1935/1936 anvisas ett anslag av 700,000 kronor. Med avseende härå har föredragande departementschefen anfört bland annat:

»På sätt inhämtas av chefens för generalstaben framställning, hava medel under de senare åren icke stått till förfogande för anordnandet av större fälttjänstövningar så ofta, som med hänsyn till dessa övningars betydelse måste anses vara av behovet påkallat; sålunda hava södra arméfördelningens truppförband icke deltagit i dylika övningar sedan år 1928. Däremot hava även de år, varunder medelsanvisning å fält- och fälttjänstövningensanslaget ej ägt rum, fältövningar och fälttjänstövningar av mindre omfattning kommit till utförande — ehuru ej i samma utsträckning som tidigare plägat vara fallet — och hava med dessa övningar förenade kostnader bestritts av tillgängliga reservationer å anslaget. Det kan förutsättas, att reservationerna komma att vara helt förbrukade vid utgången av innevarande budgetår. Under åberopande härav finner jag mig böra tillstyrka medelsanvisning å anslaget till fält- och fälttjänstövningar för nästkommande budgetår, dock att anvisningens belopp med hänsyn till det statsfinansiella läget måste begränsas till 600,000 kronor.»

Utskottet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts framställning rörande anslag till fält- och fälttjänstövningar för nästa budgetår och avstyrker följaktligen de motionsvis gjorda yrkandena om anvisande av högre anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motionerna (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, till *fält- och fälttjänstövningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 600,000 kronor.

33:o) **Luftförsvarsövningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, sid. 86) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *luftförsvarsövningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 36,000 kronor.

Sjukvård m. m.

34:o) **Sjuk- och veterinärvård m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43, sid. 87 och 88) att till sjuk- och veterinärvård m. m. för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 546,000 kronor.

Medelsbehovet under reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m. för budgetåret 1935/1936 har av departementschefen beräknats sålunda:

Titel	I. Sjukvård i allmänhet	kronor	250,320: —
»	II. Sanatorievård åt personal vid armén	»	54,000: —
»	III. Tandvård	»	25,000: —
»	IV. Ögonsjukvård och annan specialsjukvård	»	35,000: —
»	V. Läkaryrd m. m. enligt § 23 i officersavlöningsreglementet	»	20,000: —
»	VI. Underhåll och sjukvårdsmateriel m. m. vid garnisonssjukhusen	»	50,000: —
»	VII. Veterinärvård	»	99,557: 76
»	VIII. Animalt ympämne	»	12,000: —

Summa kronor 545,877: 76

eller, i avrundat tal, 546,000 kronor.

Utskottet.

Den av riksdagen beslutade ökningen av antalet tjänstgöringsdagar för fast anställt manskap skulle egentligen betinga en uppräknings av titel I med i avjämnat tal 115 kronor. Då emellertid denna ökning torde rymmas inom anslaget i dess helhet, finner utskottet, som ej haft något att erinra mot anslagsberäkningen i övrigt, sig böra hemställa,

att riksdagen må till *sjuk- och veterinärvård m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 546,000 kronor.

35:o) **Arméns bakteriologiska laboratorium. Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 44 och 45, sid. 88) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum,

a) till *arméns bakteriologiska laboratorium* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 2,000 kronor,

b) till befrämjande av det *frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

36:o) **Motion om anslag till engångskostnader för anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel.** I förutnämnda av herr *Ossbahr m. fl.* inom andra kammaren väckta motion (nr 178) har, såvitt nu är i fråga, hemställts, att riksdagen måtte till bestridande av engångskostnader för anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 180,000 kronor.

I fråga om skälen till detta yrkande hänvisas till motionen.

I kostnadsberäkningarna för 1925 års härordning hava, såsom förut nämnts, upptagits vissa engångskostnader för materielanskaffning, vilka avsetts att fördelas på en period av tio år. För anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel har beräknats ett belopp av 600,000 kronor. För vart och ett av budgetåren 1927/1928—1932/1933 har anvisats en tiondel av nämnda belopp eller således tillhoppa ($6 \times 60,000 =$) 360,000 kronor. Med hänsyn till rådande statsfinansiella läge hava anslag för ändamålet ej utgått för budgetåren 1933/1934 och 1934/1935. I sin skrivelse den 31 augusti 1934 har arméförvaltningen hemställt, att för budgetåret 1935/1936 måtte anvisas ett belopp av 180,000 kronor för erforderlig anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel. Departementschefen har, under hänvisning till nuvarande statsfinansiella läge, funnit sig nödsakad föreslå, att med beredande av anslag för här ifrågavarande anskaffning måtte anstå till efter utgången av budgetåret 1935/1936.

I överensstämmelse med departementschefens ståndpunkt rörande denna anslagsfråga finner utskottet sig böra hemställa, *Utskottet.*

att herr *Ossbahrs m. fl.* förevarande motion (II: 178), i vad den avser anslag till engångskostnader för anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel, ej må av riksdagen bifallas.

Vapen och ammunition.

37:o) **Vapen och ammunition m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47, sid. 89—91) att till vapen och ammunition m. m. för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 4,200,000 kronor.

I omförmälda motioner av herr *J. B. Johansson m. fl.* (I: 5) och herr *Lindman m. fl.* (II: 17) har, bland annat, hemställts, att riksdagen måtte besluta, att anslaget till vapen och ammunition m. m. måtte ökas med 300,000 kronor, närmast avsedda för anskaffning av övningsammunition.

Beträffande skälen till detta yrkande hänvisas till motionen I: 5.

Anslaget till vapen och ammunition m. m. upptogs i rikstaten för budgetåren 1929/1930—1931/1932 med 4,514,800 kronor samt för budgetåret 1932/1933 med 4,514,700 kronor. För budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 har medelsanvisningen å anslaget av statsfinansiella skäl begränsats till 3,600,000 kronor respektive 3,800,000 kronor. I sin skrivelse den 31 augusti 1934 har arméförvaltningen, i anslutning till av ämbetsverket framlagd beräkning av medelsbehovet, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att i rikstaten för budgetåret 1935/1936 uppföra anslaget med 4,857,200 kronor.

Departementschefen har anfört, att han vid granskning av arméförvaltningens förevarande anslagsäskande bibragts den övertygelse, att en höjning av det å vapenanslaget för närvarande anvisade beloppet borde ske för nästa budgetår. Emellertid har departementschefen funnit sig, med stöd av i ärendet införskaffade upplysningar, böra förorda, att höjningen begränsas till 400,000 kronor. I enlighet härmed har anslaget sålunda å riksstaten upptagits med 4,200,000 kronor.

Utskottet.

Vad motionärerna anfört till stöd för en höjning av förevarande anslag utöver det belopp, Kungl. Maj:t äskat, har utskottet icke funnit vara av den beskaffenhet, att utskottet ansett sig kunna tillstyrka motionärernas förslag. Enligt utskottets uppfattning bör anslaget för budgetåret 1935/1936 begränsas till den av Kungl. Maj:t begärda summan.

Utskottet får således hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å de av herr *J. B. Johansson m. fl.* och herr *Lindman m. fl.* väckta motionerna (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, till *vapen och ammunition m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 4,200,000 kronor.

38:o) **Engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48, sid. 91—93) att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 700,000 kronor.

Uti förutnämnda inom andra kammaren av herr *Ossbahr m. fl.* väckta motion (nr 178) har, bland annat, hemställts, att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1935/1936 öka förevarande anslag med 1,218,800 kronor.

I fråga om skälen för detta yrkande hänvisar utskottet till motionen.

I kostnadsberäkningarna för 1925 års härordning hava upptagits vissa engångskostnader för materielanskaffning. Ifrågavarande kostnader hava av-

setts att fördelas på en period av tio år. För anskaffning av materiel, stående under artilleridepartementets förvaltning, har beräknats ett totalbelopp av 19,188,000 kronor. Härav hava hittills anvisats sammanlagt 14,331,260 kronor 97 öre. Å ifrågavarande engångskostnadsanslag återstår alltså att anvisa, i avjämnat tal, 4,856,740 kronor.

I sin skrivelse den 31 augusti 1934 angående lantförsvarets medelsbehov för budgetåret 1935/1936 har arméförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel för nämnda budgetår anvisa 1,918,800 kronor.

Departementschefen, som av statsfinansiella skäl funnit sig förhindrad att tillstyrka arméförvaltningens förevarande anslagsäskande i dess helhet, har under hänvisning till i ämnet verkställd utredning föreslagit, att för ändamålet anvisas en summa av 700,000 kronor.

Den i omförmälda motion II: 178 påyrkade höjningen av det utav Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen äskade beloppet till engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel finner utskottet sig ej böra tillstyrka. Anslaget torde följaktligen böra bestämmas till det i statsverkspropositionen upptagna beloppet, 700,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Ossbahrs m. fl. motion (II: 178), såvitt densamma avser höjning av anslaget utöver det av Kungl. Maj:t äskade beloppet, till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 700,000 kronor.

39:o) **Underhåll av och försök med stridsvagnar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, sid. 93) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *underhåll av och försök med stridsvagnar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

40:o) **Underhåll, drift och förnyelse av motorfordon vid artilleriet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50, sid. 93 och 94) att till underhåll, drift och förnyelse av motorfordon vid artilleriet för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

I förberörda motion (II: 178) har herr *Ossbahr m. fl.* med avseende å förevarande anslag hemställt, att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1935/1936 öka detsamma med 40,000 kronor.

I fråga om skälen för detta yrkande hänvisas till motionen.

Arméförvaltningen har i sin skrivelse den 31 augusti 1934 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1935/1936

uppföra detta anslag med 340,000 kronor. I denna summa ingår ett belopp av 25,200 kronor, som beräknats för förnyelse av stammotorfordon. Departementschefen har ansett sig böra föreslå, att medelsanvisningen för de ändamål, varom här är fråga, begränsas till 300,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet har ansett sig böra, med avstyrkande av det motionsvis gjorda yrkandet, tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag rörande anslaget storlek.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och med avslag å herr Ossbahrs m. fl. motion (II: 178) i här behandlad del, till *underhåll, drift och förnyelse av motorfordon vid artilleriet* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

41:o) **Underhåll av kavalleriets pansarbilmateriel.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, sid. 94 och 95) hemställer utskottet,

att riksdagen må för *underhåll av kavalleriets pansarbilmateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

42:o) **Anskaffning av gasmasker.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 52, sid. 95) att till anskaffning av gasmasker för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

I nyssberörda av herr *Ossbahr m. fl.* inom andra kammaren väckta motion (nr 178) har beträffande förevarande anslag hemställts, att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1935/1936 öka detsamma med 400,000 kronor.

I fråga om skälen för detta yrkande hänvisar utskottet till motionen.

På därom av Kungl. Maj:t i 1934 års statsverksproposition (punkten 51) gjord framställning har riksdagen för anskaffning av gasmasker för budgetåret 1934/1935 anvisat ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor. Tillverkningen av ifrågavarande materiel äger rum vid gasmaskfabriken vid Åkers krutbruk.

I sin skrivelse angående lantförsvarets medelsbehov för budgetåret 1935/1936 har arméförvaltningen gjort framställning om anvisande av ytterligare medel för anskaffning av gasmasker samt därvid anfört följande.

I skrivelse till ämbetsverkets artilleridepartement den 7 juli 1934 hade chefen för generalstaben framhållit, att, om ej särskilda åtgärder vidtoges, tillgången på gasmasker komme för lång tid framåt icke att motsvara behovet för fälthären, långt mindre för övriga truppförband m. m. För fyllandet allenast av det mest trängande behovet vore en anskaffning för omkring 1,800,000 kronor erforderlig, och borde denna fördelas på två år, eller, om så syntes oundgängligen nödvändigt, på tre år.

Med utgångspunkt från en fördelning på tre år av det utav chefen för generalstaben beräknade beloppet erfordrades alltså för ändamålet för budgetåret 1935/1936 ett anslag av 600,000 kronor. Då tillverkningskostnaderna för gasmask m/31 numera kunnat nedbringas till cirka 30 kronor per gasmask, kunde således omkring 20,000 gasmasker anskaffas för nyssnämnda summa. En tillverkning vid gasmaskfabriken av sagda antal gasmasker under ett budgetår låte sig utan svårighet ordna genom tillfälligt anställande av extra arbetskraft.

För att driften vid gasmaskfabriken vid Åkers krutbruk skall kunna uppehållas i viss omfattning under budgetåret 1935/1936, måste — framhåller departementschefen — ytterligare medel ställas till förfogande för ifrågasvarande tillverkning. Av flera skäl anser departementschefen det önskvärt, att så kommer att ske. Enligt departementschefens uppfattning borde emellertid anvisningen begränsas till det belopp, 200,000 kronor, som för innevarande budgetår utgår å riksstaten.

I likhet med departementschefen finner utskottet det önskvärt, att gasmaskfabrikationen vid Åkers krutbruk kan fortgå i en viss omfattning även under instundande budgetår. Vid övervägande av frågan om anslagsbehovet har utskottet, som tagit närmare del av de till ärendet hörande handlingarna, icke funnit sig böra föreslå riksdagen att höja den av Kungl. Maj:t för ändamålet begärda medelsanvisningen.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Ossbahrs m. fl. motion (II: 178) i här behandlad del, till *anskaffning av gasmasker* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

43:o) **Anskaffning av ammunition för granatkastare.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 53, sid. 96) att för anskaffning av ammunition för granatkastare för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

I förutnämnda av herr *J. B. Johansson m. fl.* och herr *Lindman m. fl.* väckta motioner (I: 5 och II: 17) har, bland annat, hemställts, att riksdagen måtte besluta att öka förevarande anslag med 400,000 kronor.

I fråga om skälen härför hänvisar utskottet till motionen I: 5.

I sin skrivelse den 31 augusti 1934 har arméförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för här avsedd anskaffning för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor. Departementschefen har emellertid funnit sig böra förorda, att för ändamålet ett belopp av 100,000 kronor ställes till förfogande för nästa budgetår.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, har funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts framställning. Härav följer, att ut-

Utskottet.

skottet avstyrker det motionsvis gjorda yrkandet om anvisande av högre anslag än vad av Kungl. Maj:t äskats.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, till *anskaffning av ammunition för granatkastare* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

44:o) **Anskaffning av spränggranater.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54, sid. 96) att för anskaffning av spränggranater för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

Herr *J. B. Johansson m. fl.* och herr *Lindman m. fl.* hava uti omförmälda motioner (I: 5 och II: 17), bland annat, hemställt, att riksdagen måtte besluta att för anskaffning av 7 centimeters spränggranater öka detta anslag med 850,000 kronor.

Beträffande skälen för detta yrkande hänvisar utskottet till motionen I: 5.

Arméförvaltningen har i sin skrivelse rörande lantförsvarets medelsbehov för budgetåret 1935/1936 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för anskaffning av spränggranater till fältartilleriet för nämnda budgetår anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor. Departementschefen har ansett förevarande anskaffningsbehov böra i någon mån tillgodoses genom anvisning av medel å riksstaten för nästkommande budgetår samt för sin del tillstyrkt, att ett anslag av 150,000 kronor ställes till förfogande.

Utskottet.

Utskottet, som tagit del av de i statsrådsprotokollet omnämnda till ärendet hörande handlingarna, har icke funnit tillräcklig anledning vara för handen att tillstyrka högre medelsanvisning än den av Kungl. Maj:t begärda.

På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, för *anskaffning av spränggranater* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

45:o) **Anskaffning av signal- och kulsprutekärnor m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55, sid. 96 och 97) att för anskaffning av signal- och kulsprutekärnor m. m. för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

I förutnämnda av herr *Ossbahr m. fl.* inom andra kammaren väckta motion (nr 178) har med avseende å detta anslag hemställts, att riksdagen måtte besluta att öka detsamma med 240,000 kronor.

Beträffande skälen härför hänvisar utskottet till motionen.

I sin skrivelse den 31 augusti 1934 rörande lantförsvarets medelsbehov för budgetåret 1935/1936 har arméförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för anskaffning av vissa kärror (mät-, observations-, signal-, kabel- och stolpkärror för artilleriet samt infanteriammunicions-, kulsprute- och granatkastarkärror för infanteriet och kavalleriet) för nämnda budgetår anvisa ett reservationsanslag av 290,000 kronor.

Departementschefen har funnit sig böra föreslå, att för ifrågavarande ändamål ett anslag av 50,000 kronor beredes för nästkommande budgetår.

Vid övervägande av förevarande anslagsfråga har utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, funnit sig böra i överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag tillstyrka anvisande av 50,000 kronor för nästa budgetår. Utskottet avstyrker följaktligen det motionsvis gjorda yrkandet om anvisande av högre anslag. I anslutning härtill hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Ossbahrs m. fl. motion (II: 178) i här behandlad del, för *anskaffning av signal- och kulsprutekärror m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

46:o) **Anskaffning av infanterikanoner.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, sid. 97) får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

att riksdagen må för *anskaffning av infanterikanoner* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 407,000 kronor.

47:o) **Motioner om anslag till försök med grovkalibriga luftvärnskulsprutor.** Utskottet har till behandling förehaft herr *J. B. Johanssons m. fl.* inom första kammaren och herr *Lindmans m. fl.* inom andra kammaren väckta likalydande motioner (I: 5 och II: 17), i vad desamma avse att riksdagen måtte besluta att för försök med grovkalibriga luftvärnskulsprutor anvisa ett reservationsanslag av 90,000 kronor.

I fråga om skälen för detta yrkande hänvisar utskottet till motionen I: 5.

Här ifrågavarande anslagsbehov har av arméförvaltningen anmälts för Kungl. Maj:t i ämbetsverkets skrivelse den 31 augusti 1934 angående lantförsvarets utgifter för budgetåret 1935/1936. Med hänsyn till rådande statsfinansiella förhållanden — vilka föranlett att anslag för ändamålet icke av Kungl. Maj:t äskats för nästa budgetår — har utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka motionärernas framställning.

Utskottet.

Utskottet hemställer således,

att riksdagen må avslå herr *J. B. Johanssons m. fl.* och herr *Lindmans m. fl.* motioner (I: 5 och II: 17), i vad desamma avse anslag för försök med grovkalibriga luftvärnskulsprutor.

48:o) **Motioner om anslag till anskaffning av lyssnarapparater för luftvärnsartilleriet.** Utskottet har till behandling förehåft

dels herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. likalydande motioner (I: 5 och II: 17), såvitt desamma avse att riksdagen måtte besluta att för anskaffning av lyssnarapparater för luftvärnsartilleriet anvisa ett reservationsanslag av 288,000 kronor;

dels ock de av herr K. G. Westman m. fl. inom första kammaren och herr I. Österström m. fl. inom andra kammaren väckta likalydande motionerna (I: 65 och II: 202), i vad dessa avse att riksdagen måtte besluta att för enahanda ändamål, som nyss sagts, anvisa ett reservationsanslag av 140,000 kronor.

Beträffande skälen för de av motionärerna gjorda framställningarna hänvisar utskottet till motionerna I: 5 och I: 65.

I sin skrivelse den 31 augusti 1934 angående lantförsvarets medelsbehov för budgetåret 1935/1936 har arméförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för anskaffning av lyssnarapparater för luftvärnsartilleriet för nämnda budgetår anvisa ett reservationsanslag av 288,000 kronor. Av utredningen i ärendet inhämtas, att det för närvarande finnes en modern lyssnarapparat samt att kostnaderna för fyllandet av det enligt nuvarande organisation av luftvärnet erforderliga behovet utav dylika apparater belöpa sig till sammanlagt 864,000 kronor. Den erforderliga nyan-skaffningen har arméförvaltningen ansett böra genomföras under loppet av tre budgetår, varvid för det närmaste budgetåret skulle anvisas en tredjedel av nämnda totalbelopp eller 288,000 kronor.

Utskottet.

Efter att hava inhämtat närmare upplysningar i ärendet har utskottet funnit sig böra tillstyrka, att behovet av lyssnarapparater för luftvärnsartilleriet tillgodoses genom medelsanvisning å riksstaten för budgetåret 1935/1936 i så måtto, att för ändamålet — på sätt i motionerna I: 65 och II: 202 yrkats — ett belopp av 140,000 kronor ställes till förfogande, varigenom två dylika apparater förutsättas kunna anskaffas. Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må, med bifall till herr K. G. Westmans m. fl. och herr Österströms m. fl. motioner (I: 65 och II: 202), i vad de avse anslag för anskaffning av lyssnarapparater för luftvärnsartilleriet, samt med avslag å herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17), i vad de avse anvisande av högre anslag för samma ändamål, för *anskaffning av lyssnarapparater för luftvärnsartilleriet* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 140,000 kronor.

49:o) **Anskaffning av materiel för utbildning i gasskyddstjänst.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57, sid. 97 och 98) att för anskaffning av materiel för utbildning i gasskyddstjänst för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

I förutnämnda av herr *Ossbahr m. fl.* inom andra kammaren väckta motion (nr 178) har med avseende på detta anslag hemställts, att riksdagen måtte besluta öka detsamma med 75,000 kronor.

Beträffande skälen för detta yrkande hänvisar utskottet till motionen.

I sin skrivelse angående lantförsvarets medelsbehov för budgetåret 1935/1936 har arméförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för den materielanskaffning, varom här är fråga, för nämnda budgetår anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor. Departementschefen har ansett sig endast böra tillstyrka anvisande av ett mindre belopp, 25,000 kronor, för ändamålet.

Utskottet, som icke funnit sig böra ifrågasätta högre medelsanvisning än den av Kungl. Maj:t begärda, avstyrker följaktligen det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr *Ossbahrs m. fl.* motion i här behandlad del, för *anskaffning av materiel för utbildning i gasskyddstjänst* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

50:o) **Motioner om anslag för anskaffning av viss luftvärnsmateriel.** Utskottet har till behandling förehåft

dels herr *J. B. Johanssons m. fl.* inom första kammaren och herr *Lindmans m. fl.* inom andra kammaren väckta likalydande motioner (I: 5 och II: 17), såvitt däri hemställts, att riksdagen måtte besluta att för anskaffning av viss luftvärnsmateriel anvisa ett reservationsanslag av 1,290,000 kronor;

dels och herr *K. G. Westmans m. fl.* inom första kammaren och herr *Österströms m. fl.* inom andra kammaren väckta likalydande motioner (I: 65 och II: 202), såvitt däri hemställts, att riksdagen måtte besluta att för anskaffning av materiel till ett luftvärnsbatteri på Gotland anvisa ett reservationsanslag av 430,000 kronor.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna I: 5 och I: 65.

I sin skrivelse den 31 augusti 1934 angående lantförsvarets medelsbehov för budgetåret 1935/1936 har arméförvaltningen meddelat, att kostnaderna för den luftvärnsmateriel, som chefen för generalstaben hos ämbetsverket föreslagit till anskaffning (utgörande materiel för sex batterier), uppginge till sammanlagt 2,580,000 kronor. Då anskaffningen lämpligen kunde fördelas på två budgetår, har arméförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1935 års riksdag att för ändamålet för nästa budgetår anvisa hälften av nyssnämnda summa eller 1,290,000 kronor. I det av Kungl. Maj:t framlagda riksstatsförslaget har något anslag härtill icke upptagits.

Utskottet.

Ehuru utskottet till fullo inser angelägenheten av att åtgärder vidtagas i syfte att stärka luftförsvaret, finner utskottet sig under för handen varande omständigheter dock icke kunna tillstyrka de i sådant hänseende uti motionerna I: 5 och II: 17 framförda yrkandena i dessas helhet. Utskottet har vid övervägande av den föreliggande anskaffningsfrågan kommit till den uppfattningen, att man i första hand bör stanna för att i viss omfattning tillgodose behovet av luftvärnsmateriel för Gotlands lokala försvar. Beträffande storleken av det anslag, som härtill bör ställas till förfogande för instundande budgetår, finner utskottet sig böra förorda, att, i enlighet med yrkandena i motionerna I: 65 och II: 202, ett belopp av 430,000 kronor beredes, varigenom materiel för ett luftvärnsbatteri förutsättes komma att anskaffas. Detta batteri bör ingå i Gotlands artillerikår.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må, med bifall till herr K. G. Westmans m. fl. och herr Österströms m. fl. motioner (I: 65 och II: 202) samt i anledning av herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17), samtliga motionerna i här behandlade delar, för *anskaffning av viss luftvärnsmateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 430,000 kronor.

51:o) **Förnyelse av vissa motorfordon vid Göta livgardes stridsvagnsbataljon.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, sid. 98 och 99) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *förnyelse av vissa motorfordon vid Göta livgardes stridsvagnsbataljon* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

52:o) **Motioner om anslag för motorisering av Gotlands infanterikår.** I förenämnda av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motioner (I: 5 och II: 17) har, bland annat, hemställts, att riksdagen måtte besluta att för motorisering av Gotlands infanterikår anvisa ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

I fråga om skälen till detta yrkande hänvisas till motionen I: 5.

Utskottet.

Utskottet vill erinra därom, att vid nästlidet års riksdag förelåg till behandling ett motionsvis framfört yrkande om anvisande av medel för det ändamål, varom här är fråga. I enlighet med statsutskottets hemställan (utlåtandet nr 128) blev emellertid detta yrkande avslaget av riksdagen. Då utskottet ej ansett tillräckliga skäl föreligga att nu tillstyrka riksdagen att bereda medel för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må avslå herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17), i vad de avse anslag för motorisering av Gotlands infanterikår.

Byggnader och ingenjörmateriel.

53:o) **Byggnader, övningsfält och skjutbanor.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59, sid. 99—101) att för byggnader, övningsfält och skjutbanor för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,850,000 kronor.

I en av herr *Ossbahr* inom andra kammaren väckt motion (nr 179) har, såvitt nu är fråga, hemställts, att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1935/1936 öka anslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor med 1,172,900 kronor.

Beträffande skälen till motionärens hemställan hänvisar utskottet till motionen.

Medelsanvisningen å förevarande anslag utgjorde för budgetåret 1931/1932 2,694,300 kronor och för budgetåret 1932/1933 2,457,000 kronor. Av besparingskäl har anslaget härefter utgått med väsentligt lägre belopp, nämligen med 1,730,000 kronor för ett vart av budgetåren 1933/1934 och 1934/1935.

I sin skrivelse den 31 augusti 1934 har arméförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för budgetåret 1935/1936 å anslaget anvisa ett belopp av 3,235,300 kronor. Med avseende härå har departementschefen — under erinran om att anslaget för sistförflutna och innevarande budgetår utgått med starkt reducerade belopp i förhållande till vad som dessförinnan å anslaget årligen beviljats — framhållit, att han uppmärksammat önskvärdheten av en ökning av de för närvarande anvisade medlen å anslaget för åvägabringande av ett mera tillfredsställande underhåll av lantförsvarets byggnader. Emellertid nödgade honom den statsfinansiella situationen här liksom annorstädes till största återhållsamhet beträffande medelsanvisningen, i följd varav nu endast ifrågasattes en höjning av anslaget till 1,850,000 kronor.

Den av Kungl. Maj:t äskade anslagssumman innebär en ökning av det för löpande budgetår anvisade beloppet med 120,000 kronor. Utskottet — som uppmärksammat det av 1934 års statsrevisorer under § 6 av deras till årets riksdag avgivna berättelse gjorda uttalande rörande vissa kasern-etablissemens i Stockholm bristfälliga tillstånd — är fullt ense med departementschefen angående behovet utav anslagets förhöjning, därest lantförsvarets byggnader skola kunna tillfredsställande underhållas. Med hänsyn emellertid till de statsfinansiella förhållandena och de utgiftsbehov, som på andra områden av fjärde huvudtiteln måste tillgodoses, har utskottet dock icke ansett sig för det närmaste budgetåret kunna ifrågasätta anvisande av högre anslagsbelopp än vad av Kungl. Maj:t begärts. Det motionsvis föreliggande yrkandet måste utskottet således avstyrka.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr *Ossbahrs* motion (II: 179) i här behandlad del, för *byggnader, övningsfält och skjutbanor* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,850,000 kronor.

54:o) **Förrådsbyggnader för granatkastarammunition och handgranater. Ändringsarbeten inom garnisonssjukhuset i Linköping.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 60 och 61, sid. 101—104) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) för uppförande av *förrådsbyggnader för granatkastarammunition och handgranater* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 34,000 kronor,

b) för *ändringsarbeten inom garnisonssjukhuset i Linköping* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 11,970 kronor.

55:o) **Motioner om anslag för uppförande av en garagebyggnad vid Gotlands infanterikår.** I förutnämnda av herr *J. B. Johansson m. fl.* och herr *Lindman m. fl.* väckta likalydande motioner (I: 5 och II: 17) har, bland annat, hemställts, att riksdagen måtte besluta att för uppförande av en garagebyggnad vid Gotlands infanterikår anvisa ett reservationsanslag av 48,000 kronor.

Beträffande skälen för detta yrkande hänvisas till motionen I: 5.

Utskottet.

Med hänvisning till att utskottet under punkt 52:o) av detta utlåtande föreslagit riksdagen att avslå en av samma motionärer gjord framställning om anvisande av medel för motorisering av Gotlands infanterikår, får utskottet nu hemställa,

att riksdagen må avslå herr *J. B. Johanssons m. fl.* och herr *Lindmans m. fl.* motioner (I: 5 och II: 17), i vad de avse anslag för uppförande av en garagebyggnad vid Gotlands infanterikår.

56:o) **Motioner om anslag för vissa byggnadsföretag vid armén.** Utskottet har till behandling förehåft

dels en av herr *Holmström m. fl.* inom andra kammaren väckt motion (nr 147), däri hemställts, att riksdagen måtte besluta att för iståndsättande m. m. av bad- och tvättinrättningen vid Hälsinge regemente i överensstämmelse med av arméförvaltningen härutinnan gjord framställning för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor,

dels ock herr *Ossbahrs* förenämnda inom andra kammaren väckta motion (nr 179), såvitt däri hemställts, att riksdagen måtte besluta att för uppförande av proviantbod för Norrlands trängkår anvisa ett reservationsanslag av 40,300 kronor, att för nybyggnader för ammunitionsförrådet vid Norrlands artilleriregemente anvisa ett reservationsanslag av 42,000 kronor samt att för iståndsättande m. m. av den i herr *Holmströms m. fl.* nyssnämnda motion åsyftade bad- och tvättinrättningen vid Hälsinge regemente anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

Beträffande de av motionärerna till stöd för yrkandena anförda skälen hänvisar utskottet till motionerna.

Arméförvaltningen har i sin skrivelse till Kungl. Maj:t angående lantförsvarets utgifter för budgetåret 1935/1936 hemställt om anvisande av medel för här ifrågavarande byggnadsföretag. Några anslag härtill hava ej upp-tagits i det av Kungl. Maj:t för riksdagen framlagda riksstatsförslaget.

Utskottet.

Vad beträffar bad- och tvättinrättningen vid Hälsinge regemente, har väl utskottet av arméförvaltningens framställning jämte inhämtade upplysningar funnit behovet av nämnda byggnads modernisering vara av trängande be-skaffenhet; emellertid har utskottet ej ansett sig på de motionsvis förelig-gande yrkandena böra tillstyrka riksdagen att nu ställa medel till förfogande för ändamålet.

Vidkommande härefter de i herr Ossbahrs omförmälda motion avsedda övriga byggnadsföretagen, har utskottet ej funnit sig böra understödja motio-närens framställning i syfte att anslag för dessa ändamål måtte beredas för instundande budgetår.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må avslå såväl herr Holmströms m. fl. motion (II: 147) som ock herr Ossbahrs motion (II: 179), såvitt den-samma avser anslag för vissa byggnadsarbeten vid Hälsinge regemente, Norrlands trängkår samt Norrlands artilleriregemente.

57:o) **Ingenjörmateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62, sid. 104) att till ingenjörmateriel för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reserva-tionsanslag av 110,000 kronor.

Herr *Ossbahr m. fl.* hava i förenämnda inom andra kammaren väckta mo-tion (nr 178) med avseende å detta anslag hemställt, att riksdagen måtte besluta att öka detsamma med 73,000 kronor.

I fråga om skälen för detta yrkande hänvisas till motionen.

Utskottet anser sig ej böra ifrågasätta någon ändring beträffande Kungl. Maj:ts beräkning av förevarande anslag. Härav följer att utskottet avstyrker det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag på herr Ossbahrs m. fl. motion (II: 178) i här be-handlad del, till *ingenjörmateriel* för budgetåret 1935/1936 an-visa ett reservationsanslag av 110,000 kronor.

58:o) **Underhåll och drift av arméns radiomateriel.** På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, sid. 105) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *underhåll och drift av arméns radio-materiel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 65,000 kronor.

59:o) **Försök med ny ingenjörmateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 64, sid. 105 och 106) att till försök med ny ingenjörmateriel för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

Herr *Ossbahr m. fl.* hava i omförmälda inom andra kammaren väckta motion (nr 178) med avseende å detta anslag hemställt, att riksdagen måtte besluta öka detsamma med 60,000 kronor.

Beträffande skälen härför hänvisar utskottet till motionen.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit sig böra tillstyrka högre medelsanvisning för ifrågavarande ändamål än det belopp, som av Kungl. Maj:t äskats. Det motionsvis gjorda yrkandet får utskottet alltså avstyrka.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag på herr *Ossbahrs m. fl.* motion (II: 178) i här behandlad del, till *försök med ny ingenjörmateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

60:o) **Engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 65, sid. 107) att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

I omförmälda av herr *Ossbahr m. fl.* inom andra kammaren väckta motion (nr 178) har beträffande förevarande anslag hemställts, att riksdagen måtte besluta att öka detsamma med 141,000 kronor.

I fråga om skälen för detta yrkande hänvisar utskottet till motionen.

I kostnadsberäkningarna för 1925 års härordning hava upptagits vissa engångskostnader för materielanskaffning. Ifrågavarande kostnader avses att fördelas på en period av tio år. Bland den till anskaffning avsedda materielen ingår ingenjörmateriel till en totalkostnad av 1,220,000 kronor. Av detta belopp har hittills anvisats en summa av 1,004,000 kronor, vadan sålunda ett belopp av (1,220,000 — 1,004,000 =) 216,000 kronor återstår att anvisa. Arméförvaltningen har i sin skrivelse angående lantförsvarets utgifter för budgetåret 1935/1936, vilket är det sista året i den för genomförande av ifrågavarande materielanskaffning avsedda tioårsperioden, hemställt om anvisande av den återstående delen av engångskostnadsanslaget eller 216,000 kronor. Departementschefen har emellertid ansett medelsanvisningen böra — liksom skett för nästföljande och innevarande budgetår — begränsas till 75,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet har ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag rörande anslaget storlek för nästkommande budgetår och avstyrker alltså det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag på herr Ossbahrs m. fl. motion (II: 178) i här behandlad del, till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

61:o) **Arméns brevdueväsende.** På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66, sid. 108) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *arméns brevdueväsende* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 5,000 kronor.

62:o) **Materiel för vissa luftbevakningscentraler.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67, sid. 108 och 109) att för anskaffning av materiel för en luftbevakningscentral för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 35,000 kronor.

I förutnämnda av herr *J. B. Johansson m. fl.* inom första kammaren och av herr *Landman m. fl.* inom andra kammaren väckta likalydande motioner (I: 5 och II: 17) har med avseende å förevarande anslag hemställts, att riksdagen måtte besluta att öka detsamma med 161,000 kronor.

Vidare har uti de förut omförmälda av herr *K. G. Westman m. fl.* inom första kammaren och herr *Österström m. fl.* inom andra kammaren väckta likalydande motionerna (I: 65 och II: 202) beträffande detta anslag hemställts, att riksdagen måtte besluta att öka detsamma med 70,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna I: 5 och I: 65.

I sin skrivelse den 31 augusti 1934 har arméförvaltningen meddelat, att chefen för generalstaben hos ämbetsverkets fortifikationsdepartement gjort framställning om anvisande för budgetåret 1935/1936 av ett för samtliga tre försvarsgrenar gemensamt anslag för iordningställande av vissa luftbevakningscentraler. Till närmare motivering härför anförde *chefen för generalstaben*:

Enligt gällande bestämmelser skulle luftförsvaret så planläggas, att det snarast efter därom utfärdad order kunde träda i verksamhet (om möjligt inom 12 timmar). En av förutsättningarna härför vore, att luftbevakningscentralerna kunde bringas i verksamhet inom ovan angiven tid. Färdigställandet av den tekniska inredningen för luftbevakningscentral först i samband med luftförsvarets organiserande kunde emellertid beräknas taga en tidrymd av veckor till månader. För att luftbevakningen skulle kunna bringas i verksamhet på föreskrivet sätt krävdes fördenskull, att inredningen av luftbevakningscentralerna utfördes i fredstid.

För närvarande vore planlagt upprättandet av 19 luftbevakningscentraler (utom i kustfästningarna). Av dessa vore två färdigställda. Efter vid telegrafstyrelsen på grundval av konstruktionsritningar utförda beräkningar

torde medelkostnaden för en central komma att uppgå till omkring 28,000 kronor. Med hänsyn till krigsberedskapen vore det givetvis ett önskemål, att under budgetåret 1935/1936 medel kunde ställas till förfogande för färdigställande av samtliga planlagda luftbevakningscentraler. Då detta emellertid med hänsyn till mängden av övriga krav icke syntes möjligt, borde iordningställandet inskränkas under budgetåret att omfatta sju i första hand oundgängligen erforderliga centraler efter överenskommelse mellan telegrafstyrelsen och generalstaben.

¶ *Arméförvaltningen*, som ej hade något att erinra mot de av chefen för generalstaben framförda synpunkterna och angivna kostnadsberäkningarna, har för egen del hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för iordningställandet av sju luftbevakningscentraler för budgetåret 1935/1936 anvisa ett extra reservationsanslag å $(7 \times 28,000 =)$ 196,000 kronor.

Departementschefen har ansett sig böra förorda, att här ifrågavarande angelägenhet tillgodoses för budgetåret 1935/1936 så tillvida, att medel anvisas för anskaffning av erforderlig materiel för iordningställande av *en* luftbevakningscentral. Departementschefen har samtidigt framhållit, att denna reducerade anskaffning visserligen medförde en fördyring av den angivna enhetskostnaden per bevakningscentral, men kostnadsbeloppet syntes dock ej komma att överstiga 35,000 kronor. Departementschefen har således tillstyrkt, att ett anslag å nämnda belopp utverkades av riksdagen.

Utskottet.

Av den utav departementschefen i statsrådsprotokollet lämnade redogörelsen för chefens för generalstaben framställning i detta ärende ävensom av de upplysningar däri, som utskottet under hand inhämtat, har det syntts utskottet vara av betydelse, att de anordningar, som påkallas för åstadkommande av tillfredsställande luftbevakning, så snart lämpligen kan ske komma att genomföras. Vid prövning av anslagsfrågan har utskottet funnit sig böra — på sätt yrkats i motionerna I: 65 och II: 202 — föreslå, att för det närmaste budgetåret medel anvisas, i syfte att materielanskaffning kan äga rum för organiserandet av två bevakningscentraler utöver den, som av departementschefen enligt statsrådsprotokollet avsetts att nu upprättas. I överensstämmelse härmed kommer medelsbehovet för ändamålet att uppgå till $(35,000 + 70,000 =)$ 105,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till de av herr K. G. Westman m. fl. och herr Österström m. fl. väckta motionerna (I: 65 och II: 202) i här behandlade delar samt med avslag å de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motionerna (I: 5 och II: 17), de sistnämnda i vad de avse beviljande av högre anslag för nu ifrågavarande ändamål, för anskaffning av *materiel för vissa luftbevakningscentraler* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 105,000 kronor.

Diverse.

63:o) **Ersättning för rustning och rotering. Extra utgifter. Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 68—70, sid. 109—111) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *ersättning för rustning och rotering* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 190,000 kronor,

b) till *extra utgifter* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 275,000 kronor,

c) till *semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 185,000 kronor.

64:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret (punkt 71) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande; vilket härmed

anmäles.

C. SJÖFÖRSVARET.

Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

65:o) **Avlöning till personal vid marinförvaltningen. Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl.** (punkterna 72 och 73). Beträffande Kungl. Maj:ts förslag i förenämnda frågor har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

66:o) **Avlöning till personal å övergångsstat vid marinen m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 74—79, sid. 127—131) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *avlöning till personal å övergångsstat vid marinen* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 1,400,000 kronor,

b) till *rekryteringskostnader* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 120,000 kronor,

c) dels godkänna vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 4 januari 1935 fogat förslag till stat för marinens reservstat, att gälla för budgetåret 1935/1936,

dels medgiva, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1935/1936 avgår från reservstat, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 290) angivna belopp,

- dels ock för bestridande av kostnaderna för *marinens reservstat* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 62,440 kronor,
- d) till *marinens reservpersonal* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 140,000 kronor,
- e) till *rese- och traktamentspenningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 80,000 kronor,
- f) till *flyttningersättning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

67:o) **De värnpliktigas avlöning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 80, sid. 131 och 132) att till de värnpliktigas avlöning för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 480,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 489,000 kronor.

Departementschefen har för budgetåret 1935/1936 beräknat antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga m. fl. vid marinen till 754,200. Därav hava 549,400 dagar upptagits med ett penningbidrag av 50 öre och 204,800 dagar med ett penningbidrag av en krona, vadan alltså för penningbidrag under nästkommande budgetår borde beräknas ett belopp av $(549,400 \times 0.50 + 204,800 \times 1.00 =) 479,500$ kronor.

För avlöningstillägg åt reservkadetter vid kustartilleriet har beräknats 600 kronor.

Anslagsbehovet skulle alltså uppgå till $(479,500 + 600 =) 480,100$ kronor eller, i avrundat tal, 480,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den verkställda beräkningen av förevarande anslag, får hemställa,

att riksdagen må till *de värnpliktigas avlöning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 480,000 kronor.

68:o) **Understöd åt vissa värnpliktigas familjer. Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 81 och 82, sid. 132 och 133) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1935/1936, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, anvisa

a) till *understöd åt vissa värnpliktigas familjer* ett förslagsanslag av 15,000 kronor,

b) till *inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.* ett förslagsanslag av 138,000 kronor.

Undervisning, understöd, expenser m. m.

69:o) **Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m. Studiestipendier.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 83 och 84, sid. 133 och 134) hemställer utskottet,

- att riksdagen må för budgetåret 1935/1936 anvisa
- a) till *undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m.* ett reservationsanslag av 34,000 kronor,
 - b) till *studiestipendier* ett reservationsanslag av 100 kronor.

70:o) **Understöd åt föreningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 85, sid. 134) att till understöd åt föreningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 9,600 kronor.

Vidare har uti en inom andra kammaren av herr *E. Lind* väckt motion (nr 280) hemställts, att riksdagen måtte, i syfte att möjliggöra en höjning av till underbefälssammanslutningarna vid flottan nu utgående hyresbidrag till de belopp, som utgingo under budgetåret 1931/1932, besluta, att reservationsanslaget till understöd åt föreningar för sjöförsvarets vidkommande skall höjas med 1,860 kronor och sålunda i riksstaten för budgetåret 1935/1936 uppföras med ett belopp av 11,460 kronor.

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med ett belopp av 9,600 kronor.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen hemställt om ökning av ifrågavarande anslag till 10,200 kronor för beredande av möjlighet till lämnande av hyresbidrag från detsamma åt underofficerssällskapet i Stockholm och marinens civila tjänstemannaförbunds avdelning i Karlskrona.

Detta marinförvaltningens förslag har departemenschefen ansett sig icke böra biträda utan hemställt, att för understöd åt föreningar för nästkommande budgetår upptages samma belopp som för innevarande budgetår eller 9,600 kronor, vilket belopp av Kungl. Maj:t äskats.

Såsom av motionären erinrats föreligger det förhållandet, att underbefälet vid flottan, i motsats till vad som gäller vid andra grenar inom försvarsväsendet, icke genom kronans försorg tillhandahålles några mäss- eller samlingslokaler. Ett flertal underbefälssammanslutningar vid flottan hava emellertid själva ordnat samlingslokaler för sina medlemmar och till vissa av dem utgå hyresbidrag av statsmedel, vilka bidrag dock under senare år ganska avsevärt reducerats. I motionen föreslås nu, att förevarande anslag måtte ökas för att därmed möjliggöra en höjning av det till sammanslutningarna i fråga utgående hyresbidragen.

Utskottet, som icke underskattar betydelsen av den verksamhet, som dessa föreningar bedriva och erkänner det uppmuntransvärda i deras strävan och syften, anser sig likväl icke böra på grund av framställning från enskild motionär tillstyrka riksdagen att vidtaga höjning i det av Kungl. Maj:t för ändamålet äskade anslaget. Utskottet förutsätter dock, att Kungl. Maj:t, som äger att fördela medlen mellan de olika sammanslutningarna, kommer

Utskottet.

att hava sin uppmärksamhet riktad på den i motionen berörda frågan och vidtaga de åtgärder, som vid närmare prövning kunna anses vara av förhållandena påkallade i det av motionären angivna syftet. Utskottet får alltså avstyrka motionen.

Mot Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Linds förevarande motion (II: 280), till *understöd åt föreningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 9,600 kronor.

71:o) **Skrivmaterialier och expenser m. m. Tryckningskostnader. Biblioteksverksamhet för underbefäl och manskap vid marinen.** På därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar (punkterna 86—88, sid. 134—136) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1935/1936 anvisa

a) till *skrivmaterialier och expenser m. m.* ett reservationsanslag av 343,400 kronor,

b) till *tryckningskostnader* ett förslagsanslag av 35,000 kronor,

c) till *biblioteksverksamhet för underbefäl och manskap vid marinen* ett reservationsanslag av 5,500 kronor.

Förplägnad, beklädnad m. m.

72:o) **Förplägnad.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 89, sid. 136 och 137) att till förplägnad för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 2,338,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 2,250,000 kronor.

Med hänsyn till att jämväl under nästkommande budgetår smör bör komma till användning i stället för margarin vid försvarsväsendets matinrättningar, har portionskostnaden för man och dag beräknats till 89 öre i land och 1 krona 25 öre ombord.

Med utgångspunkt från 1,362,900 tjänstgöringsdagar i land och 900,000 tjänstgöringsdagar ombord har departementschefen beräknat anslagsbehovet för budgetåret 1935/1936 till $(0.89 \times 1,362,900 + 1.25 \times 900,000 =) 2,337,981$ kronor eller, i avrundat tal, 2,338,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet vill erinra, att riksdagen i skrivelse den 14 mars 1931, nr 72, anhöll, att Kungl. Maj:t ville vidtaga åtgärder i syfte att smör i större utsträckning måtte komma till användning vid allmänna matinrättningar i stället för margarin. Denna angelägenhet underströks av 1933 års riksdag vid behandlingen av frågan om mjölkavgift (proposition nr 258, riksdagens skrivelse nr 367). I anslutning härtill har Kungl. Maj:t utfärdat cirkulär, senast

genom beslut den 30 juni 1934 (sv. ffs. nr 373), till de myndigheter, vilka verkställa upphandling för statens behov, däri Kungl. Maj:t anbefallt sagda myndigheter att, i den mån till förfogande stående medel härtill lämna tillgång samt ej vid beviljandet av anslag för budgetåret 1934/1935 annorlunda förutsatts, under nämnda budgetår upphandla smör i stället för margarin.

Utskottet har bemärkt, att beräkningen av marinens förplägnadsanslag för nästa budgetår går ut ifrån, att hela den för direkt utspisning erforderliga kvantiteten margarin skall utbytas mot smör, men att man däremot har räknat med att margarin alltjämt skall komma till användning vid födoämnenas tillredning. Utskottet vill fästa Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på sistberörda förhållande samt därvid uttala sin förväntan, att Kungl. Maj:t vidtager åtgärder i syfte att övergång till smörförbrukning äger rum i enlighet med lämnade direktiv. Den utgiftsökning å förplägnadsanslaget, som därav kan föranledas, synes dock utskottet icke kunna bliva av den storleksordning, att utskottet vill ifrågasätta någon förhöjning för budgetåret 1935/1936 av det utav Kungl. Maj:t äskade förslagsanslaget.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *förplägnad* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 2,338,000 kronor.

73:o) **Beklädnad.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 90, sid. 137) att till beklädnad för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,239,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 711,000 kronor.

Även för budgetåret 1935/1936 har medelsbehovet under förevarande anslag ansetts bära beräknas efter 55 öre för man och tjänstgöringsdag. Då antalet tjänstgöringsdagar, som bör komma i betraktande vid anslagens beräkning, uppskattats till 2,253,200, skulle alltså medelsbehovet för detta budgetår uppgå till $(0.55 \times 2,253,200 =) 1,239,260$ kronor eller, i avrundat tal, 1,239,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *beklädnad* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,239,000 kronor.

74:o) **Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m. Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 91 och 92, sid. 137 och 138) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 151,300 kronor,

b) till *bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 795,000 kronor.

75:o) **Modernisering av vissa matinträttningar vid marinen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93, sid. 139—142) att för modernisering av vissa matinträttningar vid marinen för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 52,000 kronor.

Departementschefen har ansett anslaget i fråga böra ställas till förfogande för nästa budgetår för följande ändamål:

anordnande av hiss jämte vissa byggnads- och inredningsarbeten vid skeppsgossekåren i Karlskrona	kronor 10,400: —
inredande av personalrum å Kungsholms fort	» 4,000: —
inredande av toilertrum för personal vid Karlskrona kustartilleriregementes stadskasern	» 1,900: —
anskaffning av tvättmaskinerier i Karlskrona	» 13,500: —
inredning och möblering av bostäder åt kvinnlig kökspersonal m. m.	» 22,000: —.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må för *modernisering av vissa matinträttningar vid marinen* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 52,000 kronor.

Övningar.

76:o) **Flottans krigsberedskap och övningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 94, sid. 142 och 143) att till flottans krigsberedskap och övningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 3,800,000 kronor.

Uti förut nämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 5) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindman m. fl.* (nr 17), har hemställts, bland annat, att anslaget för flottans krigsberedskap och övningar måtte ökas med 710,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 5.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 3,044,000 kronor.

Marinförvaltningen har hemställt, att anslaget måtte för budgetåret 1935/1936 upptagas med ett belopp av 4,510,000 kronor.

Departementschefen har, under framhållande av att den statsfinansiella situationen jämväl för nästkommande budgetår nödvändiggjorde inskränk-

ningar i flottans övningar, ansett, att genom dylika inskränkningar medelsbehovet bör kunna nedbringas till 3,800,000 kronor, vilket belopp av Kungl. Maj:t äskats.

Utskottet har ansett sig böra tillstyrka den av Kungl. Maj:t äskade medelsanvisningen och får följaktligen avstyrka de motionsvis gjorda framställningarna om beviljande av högre anslag.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17), i de delar varom här är fråga, till *flottans krigsberedskap och övningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 3,800,000 kronor.

77:o) **Ökade förmåner under sjökommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 95, sid. 143) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av *ökade förmåner under sjökommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt*, för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 55,000 kronor.

78:o) **Kustartilleriets krigsberedskap och övningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 96, sid. 143 och 144) att till kustartilleriets krigsberedskap och övningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 475,000 kronor.

Uti förut nämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr J. B. Johansson m. fl. (nr 5) och den andra inom andra kammaren av herr Lindman m. fl. (nr 17), har hemställts, bland annat, att anslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar måtte ökas med 101,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 5.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 456,500 kronor.

Marinförvaltningen har hemställt, att anslaget måtte för budgetåret 1935/1936 upptagas med 576,400 kronor.

Departementschefen har endast så tillvida ansett sig kunna biträda marinförvaltningens förslag i ämnet, att han tillstyrkt, att för ifrågavarande ändamål för nästkommande budgetår anvisas ett belopp av 475,000 kronor, vilket belopp av Kungl. Maj:t äskats.

Utskottet.

Utskottet har icke ansett sig böra tillstyrka anvisande av högre belopp än som av Kungl. Maj:t äskats. På grund härav får utskottet avstyrka det i förenämnda motioner gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17), i de delar varom här är fråga, till *kustartilleriets krigsberedskap och övningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 475,000 kronor.

79:o) **Krigsövningar vid kustfästningarna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97, sid. 145) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *krigsövningar vid kustfästningarna* anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

80:o) **Motioner om anslag för ordnande av kustartilleriförsvaret på Gotland.** Uti förut nämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *K. G. Westman m. fl.* (nr 65) och den andra inom andra kammaren av herr *Österström m. fl.* (nr 202), har hemställts, bland annat, att riksdagen måtte för anskaffning av materiel till rörligt kustartilleriförsvaret på Gotland anvisa ett reservationsanslag av 210,000 kronor.

Vidare har uti förut nämnda inom andra kammaren av herr *Ossbahr m. fl.* väckta motion (nr 178) hemställts, bland annat, att riksdagen måtte för ordnande av kustartilleriförsvaret å Gotland bevilja ett extra reservationsanslag av 210,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anført till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna I: 65 och II: 178.

I sina anslagsäskanden för nästa budgetår har marinförvaltningen hemställt, att för här ifrågavarande ändamål måtte anvisas ett belopp av 210,000 kronor. Departementschefen har emellertid funnit sig icke böra förorda, att medel härför beredas å riksstaten för budgetåret 1935/1936.

Utskottet.

Med hänsyn till Gotlands synnerliga betydelse ur riksförsvarsynpunkt framstår det för utskottet som en angelägenhet av vikt, att för kustförsvaret därstädes anskaffas rörliga kustartilleribatterier. Utskottet har därför ansett sig böra tillstyrka de motionsvis gjorda framställningarna, att för nästkommande budgetår måtte för ändamålet beviljas ett anslag av 210,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till såväl herr *K. G. Westmans m. fl.* och herr *Österströms m. fl.* motioner (I: 65 och II: 202) som herr *Ossbahrs m. fl.* motion (II: 178), samtliga motioner i de

delar varom här är fråga, för ordnande av *kustartilleriförsvaret på Gotland* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 210,000 kronor.

Sjukvård.

81:o) **Sjukvård för marinen.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98, sid. 145 och 146), som innebär en ökning av anslaget i förhållande till innevarande budgetår av 5,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *sjukvård för marinen* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 193,900 kronor.

Flytande materiel och byggnader.

82:o) **Underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 99, sid. 146 och 147) att till underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m. för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 5,420,000 kronor.

Uti förut nämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 5) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindman m. fl.* (nr 17), har hemställts, bland annat, att anslaget för underhåll av flottans fartyg och byggnader måtte ökas med 1,080,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 5.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 5,420,000 kronor.

Marinförvaltningen har för nästa budgetår beräknat medelsbehovet under detta anslag till 7,416,420 kronor, vilket belopp ämbetsverket ansett kunna begränsas till 6,500,000 kronor.

Departementschefen har med hänsyn till det statsfinansiella läget funnit sig förhindrad att nu föreslå någon höjning av ifrågavarande anslag utan tillstyrkt, att detsamma för nästkommande budgetår upptages med samma belopp som för det nu löpande budgetåret eller 5,420,000 kronor.

Utskottet har ansett sig icke böra framställa någon erinran mot storleken av den utav Kungl. Maj:t äskade medelsanvisningen och får följaktligen avstyrka de motionsvis framställda yrkandena om beviljande av högre anslag.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr *J. B. Johanssons m. fl.* och herr *Lindmans*

m. fl. motioner (I: 5 och II: 17), i de delar varom här är fråga, till *underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 5,420,000 kronor.

83:o) **Flottans ersättningsbyggnad.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 100, sid. 147—150) att till flottans ersättningsbyggnad för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 5,973,000 kronor.

Anslaget till flottans ersättningsbyggnad är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 3,732,000 kronor. Vidare har för fullföljande av den ersättningsbyggnad, för vilken medel ställts till förfogande från det för statsbeställningar under budgetåret 1933/1934 avsedda anslaget, i enlighet med 1934 års riksdagsbeslut från motsvarande anslag för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 4,077,000 kronor.

Med förmälan att någon framställning om anslag till statsbeställningsarbeten för budgetåret 1935/1936 icke kommer att göras till innevarande års riksdag har departementschefen med hänsyn härtill ansett erforderliga medel för avslutande av den ersättningsbyggnad för flottan, som påbörjats för medel från anslaget till statsbeställningar, för nästkommande budgetår böra upptagas under förevarande anslag. Enligt vad marinförvaltningen meddelat, erfordrades för detta ändamål 3,183,000 kronor. Härutöver borde ett belopp av 1,800,000 kronor anvisas för fullföljande av arbetena på den jagare, för vars byggande medel under anslaget anvisats för innevarande och närmast föregående budgetår, varjämte ett belopp av 990,000 kronor borde avses för påbörjande av två större och två mindre vedettbåtar. Någon ytterligare medelsanvisning för flottans ersättningsbyggnad har departementschefen icke funnit sig böra tillstyrka för nästkommande budgetår. Medelsbehovet under anslaget skulle alltså för nämnda budgetår uppgå till (3,183,000 + 1,800,000 + 990,000 =) 5,973,000 kronor.

Utskottet.

Mot Kungl. Maj:ts beräkning av anslaget till flottans ersättningsbyggnad har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *flottans ersättningsbyggnad* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 5,973,000 kronor.

84:o) **Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 101, sid. 150 och 151) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *befästningar, kustartilleriets kaserner m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

85:o) **Kustartilleriets materiel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 102, sid. 151) att till kustartilleriets materiel m. m. för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 575,000 kronor.

Uti förut nämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 5) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindman m. fl.* (nr 17), har hemställts, bland annat, att anslaget till kustartilleriets materiel måtte ökas med 50,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 5.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 575,000 kronor.

Marinförvaltningen har för nästa budgetår beräknat medelsbehovet under detta anslag till 713,000 kronor, vilket belopp ämbetsverket ansett kunna begränsas till 625,000 kronor.

Departementschefen har, i likhet med vad som skett för det nu löpande budgetåret, uppskattat medelsåtgången under anslaget för nästa budgetår till 600,000 kronor, vilket belopp med hänsyn till beräknliga reservationer ansetts kunna begränsas till 575,000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning frångå Kungl. Maj:ts förslag och får följaktligen avstyrka de motionsvis gjorda framställningarna om anvisande av högre anslag.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr *J. B. Johanssons m. fl.* och herr *Lindmans m. fl.* motioner (I: 5 och II: 17), i de delar varom här är fråga, till *kustartilleriets materiel m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 575,000 kronor.

86:o) **Anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103, sid. 152 och 153) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 38,800 kronor.

87:o) **Ombyggnad av ångpanneanläggningen å pansarskeppet Gustaf V.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 104, sid. 153 och 154) att till ombyggnad av ångpanneanläggningen å pansarskeppet Gustaf V för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 375,000 kronor.

Departementschefen har erinrat, att riksdagen för innevarande budgetår anvisat medel för installation av oljeeldning å pansarskeppet Drottning Victoria, varvid förutsatts, att endast halva ångpanneanläggningen å pansarskeppet skulle omändras för oljeeldning, under det att pannorna i den återstående delen skulle förbliva koleldade. Då en motsvarande anordning syntes vara av behovet påkallad jämväl med avseende å ångpanneanläggningen å pan-

sarskeppet Gustaf V, har departementschefen funnit sig böra tillstyrka, att medel för ändamålet äskas av riksdagen. Emot det av marinförvaltningen beräknade kostnadsbeloppet, 750,000 kronor, har departementschefen icke haft något att erinra. Emellertid syntes den erforderliga medelsanvisningen kunna fördelas på två år med hälften på vardera. Anslagsbehovet för ifrågasvarande ändamål skulle alltså för nästkommande budgetår uppgå till 375,000 kronor, vilket belopp av Kungl. Maj:t äskats.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *ombyggnad av ångpanneanläggningen å pansarskeppet Gustaf V* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 375,000 kronor.

88:o) **Förbättringar i inredningen för underofficerare och manskap å flottans fartyg. Förnyelse av kustfästningarnas båtmateriel.** På därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar (punkterna 105 och 106, sid. 154—156) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) för verkställande av *förbättringar i inredningen för underofficerare och manskap å flottans fartyg* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 13,000 kronor,

b) till *förnyelse av kustfästningarnas båtmateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

89:o) **Brännoljecisterner för flottan.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 107, sid. 156 och 157) att för uppförande av brännoljecisterner för flottan för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 230,000 kronor.

Uti förut nämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 5) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindman m. fl.* (nr 17), har hemställts, bland annat, att anslaget för uppförande av brännoljecisterner för flottan måtte ökas med 220,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 5.

Genom brev den 27 juli 1934 angående anvisande av medel från reservationsanslaget till statsbeställningar för fullföljande av viss ersättningsbyggnad för flottans räkning m. m. har Kungl. Maj:t, bland annat, ställt ett belopp av 218,000 kronor av nyssnämnda anslag till marinförvaltningens förfogande för uppförande av brännoljecisterner för flottan.

Uti särskild skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen, under framhållande av att de sålunda anvisade medlen endast försloge till täckande av en mindre del av

flottans behov av oljeupplagsplatser, gjort framställning angående vidtagande av åtgärder för uppförande av nya cisternutrymmen för flottans olja samt hemställt, att härför måtte för nyssnämnda budgetår anvisas ett belopp av 700,000 kronor.

Departementschefen har funnit sig böra tillstyrka, att medel för ifrågasvarande ändamål äskas av riksdagen men ansett den för cisternanläggningen i dess helhet erforderliga medelsanvisningen kunna fördelas på tre budgetår och anslagsbeloppet för budgetåret 1935/1936 böra begränsas till 230,000 kronor.

Utskottet har icke ansett sig böra föreslå någon ändring i det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet. Härav följer, att utskottet avstyrker de motionsvis gjorda framställningarna om anvisande av högre anslag.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17), i de delar varom här är fråga, för uppförande av *brännoljecisterner för flottan* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 230,000 kronor.

90:o) **Inköp av mark för vissa förstärkningsarbeten inom Älvsborgs fästning. Bombsäkra skyddsrum för minammunition m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 108 och 109, sid. 157 och 158) får utskottet, som tagit del av de till ärendena hörande handlingarna, hemställa,

att riksdagen må

a) till *inköp av mark för vissa förstärkningsarbeten inom Älvsborgs fästning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor,

b) för anordnande av *bombsäkra skyddsrum för minammunition m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 115,000 kronor.

Artilleri-, min-, torped-, radio- och annan teknisk materiel.

91:o) **Skjut- och materieförsök samt inskjutning av kanoner.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 110, sid. 158) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *skjut- och materieförsök samt inskjutning av kanoner* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

92:o) **Luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 111, sid. 158 och 159) att för anskaffning av luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

Uti förut nämnda inom andra kammaren av herr *Ossbahr m. fl.* väckta motion (nr 178) har hemställts, bland annat, att anslaget för anskaffning av luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg måtte ökas med 100,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionären anført till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

På därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar har riksdagen för budgetåren 1927/1928—1934/1935 till anskaffning av luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg anvisat tillhopa 2,020,000 kronor, varav för innevarande budgetår 80,000 kronor. Därjämte har 1927 års riksdag medgivit, att för samma ändamål finge användas vissa reservationer å sammanlagt 75,614 kronor 99 öre, vilka avsetts att tagas i anspråk för engångskostnader för flottan.

Marinförvaltningen har nu hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte för nästkommande budgetår anvisas ett belopp av 180,000 kronor.

Denna marinförvaltningens framställning har departementschefen funnit sig endast så tillvida böra biträda, att han för budgetåret 1935/1936 förordad samma medelsanvisning som för innevarande budgetår eller 80,000 kronor.

Utskottet.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget och angelägenheten av att tillgodose andra viktigare anslagskrav anser sig utskottet icke kunna tillstyrka, att för ifrågavarande ändamål anvisas medel till högre belopp än som av Kungl. Maj:t äskats. Utskottet får därför avstyrka motionen i den del, varom här är fråga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr *Ossbahrs m. fl.* motion (II: 178), i den del varom här är fråga, för anskaffning av *luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

93:o) Motioner om anslag för anskaffning av luftvärnsmateriel för kustfästningarna.

Uti förut nämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 5) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindman m. fl.* (nr 17), har hemställts, bland annat, att riksdagen måtte för anskaffning av viss luftvärnsmateriel för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anført till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 5.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets utgifter för budgetåret 1934/1935 hade marinförvaltningen framlagt förslag om anskaffning av materiel för luftförsvaret av kustfästningarna m. m. och beräknat de erforderliga kostnaderna härför till 2,430,000 kronor. Ämbetsverket, som ansåg sagda belopp kunna fördelas över en tidsperiod av 6 år, hade emellertid med hänsyn till det ekonomiska läget funnit sig böra för nämnda budgetår allenast begära en

summa av 200,000 kronor. Sagda äskande föranledde emellertid ingen Kungl. Maj:ts åtgärd. I sina anslagsäskanden för budgetåret 1935/1936 har marinförvaltningen ånyo begärt, att medel måtte anvisas för anskaffning av ifrågasvarande materiel, varvid medelsanvisningen beräknats till 400,000 kronor. Departementschefen har emellertid icke ifrågasatt, att anslag för ändamålet uppföres i riksstaten för instundande budgetår.

I likhet med departementschefen anser utskottet sig icke böra tillstyrka, att medel för här ifrågasvarande ändamål anvisas å riksstaten för nästkommande budgetår. Utskottet avstyrker följaktligen det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17), i vad de avse anslag för anskaffning av luftvärnsmateriel för kustfästningarna, icke må av riksdagen bifallas.

94:o) **Minmateriel för marinen. Prövning och undersökning av brisanta sprängämnen m. m. Motmedel mot undervattensbåtar. Försök med teknisk materiel. Brandrör. Kortvägsradiomateriel. Åtgärder för industriens krigsorganisation.** På därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar (punkterna 112—118, sid. 159—162) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1935/1936 anvisa

a) för anskaffning av *minmateriel för marinen* ett reservationsanslag av 125,000 kronor,

b), i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *prövning och undersökning av brisanta sprängämnen m. m.* ett reservationsanslag av 25,000 kronor,

c), i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för anskaffning av *motmedel mot undervattensbåtar* ett reservationsanslag av 75,000 kronor,

d), i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *försök med teknisk materiel* ett reservationsanslag av 60,000 kronor,

e) för anskaffning av *brandrör* ett reservationsanslag av 20,000 kronor,

f) för anskaffning av *kortvägsradiomateriel* ett reservationsanslag av 55,500 kronor,

g), i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *åtgärder för industriens krigsorganisation* ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

Sjökarteverket.

95:o) **Avlöning till personal vid sjökarteverket.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 119, sid. 162—164) att

dels fastställa i åberopade statsrådsprotokollet upptagen personalförteckning för den civila personalen å ordinarie stat vid sjökarteverket,

dels godkänna i samma statsrådsprotokoll upptagen avlöningsstat för sjökarteverket, att tillämpas från och med den 1 juli 1935,

dels ock till avlöning till personal vid sjökarteverket för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 196,740 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 186,550 kronor.

Uppdraget som redaktör för publikationen Svensk Lots, för vilket utgått ett arvode av 2,200 kronor för år, har hittills varit förenat med befattningen såsom föreståndare för sjökarteverkets försäljningskontor, för vilket senare uppdrag ävenledes utgått en gottgörelse av 2,200 kronor (av försäljningsmedel). Enligt vad chefen för sjökarteverket meddelat, har det visat sig vara mindre lämpligt, att dessa båda befattningar innehavas av samma person. Under nästkommande budgetår har departementschefen därför ansett befattningarna i fråga böra skiljas och uppdraget som redaktör för Svensk Lots anförtros åt en pensionerad officer eller annan för ändamålet lämplig person. Arvodet till denne har ansetts böra bestämmas till 3,000 kronor för år.

I övrigt hava i huvudsak icke föreslagits andra ändringar än sådana, som betingas av nästlidet års riksdags beslut om ändrade grunder för uppställningen av riksstatens utgiftssida.

Kostnaderna för provisoriskt dyrortstillägg och dyrtidstillägg åt befattningshavarna vid sjökarteverket avses jämväl i fortsättningen att bestridas i enahanda ordning som för närvarande.

Utskottet.

Utskottet har icke ansett sig böra framställa någon erinran mot den av Kungl. Maj:t framlagda personalförteckningen för den civila personalen å ordinarie stat vid sjökarteverket eller i fråga om beräkningen av staten för ämbetsverket. Dock vill utskottet tillkännagiva sin uppfattning, att det för vinnande av likformighet måste anses önskvärt, att medel till bestridande av provisoriskt dyrortstillägg ett kommande år beräknas under förevarande anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för den civila personalen å ordinarie stat vid sjökarteverket:

Personalförteckning:

Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	Lönegrad
3 förste aktuarier		B 26
1 aktuarie		B 22
1 kartograf		B 21
1 redogörare		B 18
12 ritare eller gravörer		B 15
2 ritbiträden		B 7
1 expeditivakt		B 5
1 kontorsbiträde		B 4

b) godkänna följande stat för sjökarteverket, att tillämpas från och med den 1 juli 1935:

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat,
förslagsvis kronor 130,000: —
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t » 24,140: —
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:
 - a. Grundavlöningar m. m., kronor 40,300: —
 - b. Avlöningsförhöjningar
m. m., *förslagsvis* » 2,300: — » 42,600: —

Summa förslagsanslag kronor 196,740: —

c) till *avlöning till personal vid sjökarteverket* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 196,740 kronor.

96:o) **Omkostnader för sjömättningsväsendet. Omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 120 och 121, sid. 164 och 165) hemställer utskottet,

att riksdagen må,

a) till *omkostnader för sjömättningsväsendet* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 291,000 kronor,

b) till *omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

97:o) **Tidskriften »Underrättelser för sjöfarande».** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 122, sid. 165 och 166) att till redigering och utgivning av tidskriften »Underrättelser för sjöfarande» för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 38,000 kronor.

Vidare har uti tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr C. Lindley (nr 31) och den andra inom andra kammaren av herr C. Lindberg i Stockholm m. fl. (nr 82) yrkats, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att den civila personalen vid »Under-

rättelser för sjöfarande» sättes, redaktören på ordinarie och övrig personal på extra-ordinarie stat, eller det i sin helhet vad gäller denna fråga ordnas så som kommitterade av år 1928 i sitt betänkande föreslagit.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionen I: 31.

Departementschefen har i enlighet med styrelsens för sjökarteverket förslag ansett medelsbehovet för ifrågavarande ändamål böra för nästkommande budgetår beräknas till samma belopp som för det nu löpande, eller alltså till 38,000 kronor.

Utskottet.

Vad först beträffar de föreliggande motionerna vill utskottet erinra, att ett motionsvis gjort yrkande i samma syfte avslogs vid föregående års riksdag, varvid statsutskottet framhöll, att den av motionären berörda frågan torde förväntas komma under övertägande i samband med prövningen av sjökarteverkets omorganisation.

Utskottet, som i stort sett är ense med motionärerna därutinnan, att den nuvarande anställningsformen för tidskriftens redaktionspersonal knappast kan anses vara fullt tillfredsställande, anser sig under hänvisning till att sjökarteverkets omorganisation står på dagordningen icke böra föreslå, att beslut i den motionsvis framförda frågan nu fattas av riksdagen. Emellertid vill utskottet uttala sin bestämda förväntan, att spörsmålet om den lämpligaste anordningen beträffande nämnda personals tjänsteställning bliver av vederbörande myndigheter underkastad saklig prövning och slutligt löst i samband med det vilande omorganisationsförslaget. Motionerna torde alltså icke nu böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Mot det sätt, varpå förevarande anslag beräknats, har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

a) att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till redigering och utgivning av *tidskriften »Underrättelser för sjöfarande»* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 38,000 kronor,

b) att herr C. Lindleys och herr C. Lindbergs i Stockholm m. fl. förevarande motioner (I: 31 och II: 82) ej för närvarande må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

98:o) **Bidrag till internationella hydrografiska byrån. Förnyelse av sjökarteverkets båtmaterial.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 123 och 124, sid. 166 och 167) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a), i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av *bidrag till internationella hydrografiska byrån*

för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 12,000 kronor,

b) till *förnyelse av sjökarteverkets båtmateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 13,000 kronor.

Diverse.

99:o) **Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m. Extra utgifter. Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare. Revidering av vissa sjökort.** På därom av Kungl. Maj:ts gjorda framställningar (punkterna 125—128, sid. 167 och 168) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a), i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 12,000 kronor,

b), i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *extra utgifter* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 60,000 kronor,

c) till *semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 180,000 kronor,

d), i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *revidering av vissa sjökort* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 6,500 kronor.

100:o) **Flyttningskostnader m. m. för de sjökrigshistoriska samlingarna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, sid. 169 och 170) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *flyttningskostnader m. m. för de sjökrigshistoriska samlingarna* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 5,000 kronor.

101:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret (punkt 130) avger utskottet senare under riksdagen utlåtande; vilket härigenom

anmäles.

D. FLYGVAPNET.

Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

102:o) **Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöning, rekrytering, resekostnader m. m. (punkt 131) ävensom de av herrar *G. Tamm* och *H. Åkerberg* samt *I. Österström*

väckta motionerna (I: 123 och II: 201) och herr N. Christiernssons motion (II: 294) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här erinra.

De värnpliktigas avlöning m. m.

103:o) **De värnpliktigas avlöning och färder m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 132, sid. 178 och 179) att till de värnpliktigas avlöning och färder m. m. för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 141,500 kronor.

För innevarande budgetår är ordinarie förslagsanslaget till de värnpliktigas avlöning och färder m. m. upptaget med 137,300 kronor. Anslaget har beräknats sålunda:

Titel I.	De värnpliktigas avlöning	kronor 104,300:—
Titel II.	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer	» 3,000:—
Titel III.	Färdkostnader	» 30,000:—
		<hr/> Summa kronor 137,300:—

Den beräkning, departementschefen låtit verkställa av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid flygvapnet under budgetåret 1935/1936, utvisar, att tjänstgöringsdagarnas antal skulle utgöra tillhoppa 166,000, därav 121,000 med penningbidrag av 50 öre och 45,000 med penningbidrag av 1 krona. För avlöningstillägg åt reservofficersaspiranter har i enlighet med flygstyrelsens förslag beräknats ett belopp av 3,000 kronor. Medelsbehovet under anslagstitel I, beräknat till $(121,000 \times 0.50 + 45,000 \times 1.00 + 3,000 =)$ 108,500 kronor, skulle härigenom komma att ökas med 4,200 kronor. Övriga anslagstitlar hava upptagits med oförändrade belopp.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts beräkning av anslaget till de värnpliktigas avlöning och färder m. m., får alltså hemställa,

att riksdagen må till *de värnpliktigas avlöning och färder m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 141,500 kronor.

Expenser m. m.

104:o) **Skrivmaterialier och expenser m. m. Tryckningskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 133 och 134, sid. 179 och 180) och i anslutning till vad som för innevarande budgetår ägt rum, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *skrivmaterialier och expenser m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 40,300 kronor,

b) till *tryckningskostnader* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 11,000 kronor.

Förplägnad, intendenturmateriel och övningar.

105:o) **Mathållning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 135, sid. 180 och 181) att till mathållning för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 255,000 kronor.

Förevarande anslag till mathållning har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 263,500 kronor.

Med utgångspunkt från 263,500 tjänstgöringsdagar i land och 4,000 tjänstgöringsdagar ombord och en portionskostnad av respektive 95 öre och 1 krona 25 öre har medelsbehovet för nästa budgetår upptagits till $(263,500 \times 0.95 + 4,000 \times 1.25 =)$ 255,325 kronor eller, i avrundat tal, 255,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av förevarande anslag, får hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *mathållning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 255,000 kronor.

106:o) **Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 136, sid. 181 och 182) att till beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 222,600 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 212,200 kronor.

Anslaget har för budgetåret 1935/1936 beräknats efter enahanda grunder som för innevarande budgetår. Den föreslagna ökningen är beroende på ökat antal tjänstgöringsdagar.

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 222,600 kronor.

107:o) **Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 137, sid. 182) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 170,000 kronor.

108:o) **Flygvapnets övningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 138, sid. 182 och 183) att till flygvapnets övningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,600,000 kronor.

Uti förut nämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 5) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindman m. fl.* (nr 17), har hemställts, bland annat, att anslaget för flygvapnets övningar måtte ökas med 340,000 kronor.

Vidare har uti förut nämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *K. G. Westman m. fl.* (nr 65) och den andra inom andra kammaren av herr *I. Österström m. fl.* (nr 202) hemställts, bland annat, att anslaget till flygvapnets övningar måtte ökas med 100,000 kronor.

Slutligen har uti en inom andra kammaren av herr *N. Christiernsson* väckt motion (II: 293) hemställts, att riksdagen måtte besluta, att anslaget till flygvapnets övningar, av Kungl. Maj:t upptaget till 1,600,000 kronor, måtte ökas till det av flygstyrelsen beräknade beloppet, 1,940,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna I: 5, I: 65 och II: 293.

Ordinarie reservationsanslaget till flygvapnets övningar är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 1,300,000 kronor.

För nästkommande budgetår har flygstyrelsen beräknat medelsbehovet för flygvapnets övningar till 2,140,000 kronor. Med hänsyn till att under nämnda budgetår ett belopp av cirka 200,000 kronor — under förutsättning att av flygstyrelsen beräknat antal flygtimmar bleve godkänt — komme att inflyta i form av restitution å erlagda tull- och skattemedel för bensin, kunde dock anslagsbehovet nedbringas till 1,940,000 kronor. I anslutning härtill har flygstyrelsen hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för budgetåret 1935/1936 upptagas med ett belopp av 1,940,000 kronor.

Denna flygstyrelsens hemställan har departementschefen funnit sig endast så tillvida böra biträda, att han tillstyrkt, att anslaget för nästkommande budgetår upptages med ett belopp av 1,600,000 kronor.

Utskottet.

Med hänsyn till angelägenheten av att flygövningarna bedrivs i sådan omfattning, att ett nöjaktigt utbildningsresultat kan ernås och samtidigt minskning ske i de risker, som äro förbundna med flygtjänsten, anser utskottet erforderligt, att anslaget till flygvapnets övningar ökas i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag. Anslagsökningen synes utskottet böra i enlighet med det i motionerna I: 65 och II: 202 framförda yrkandet lämpligen kunna begränsas till 100,000 kronor och anslaget i fråga alltså uppföras med 1,700,000 kronor.

Beträffande sättet för anskaffande av medel till bestridande av ifrågavarande merutgift kommer utskottet, som ansluter sig till vad i ovanberörda motioner härutinnan föreslagits, att senare under riksdagen till behandling upptaga frågan rörande täckning av anslagsökningen å riksstaten.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till herr *K. G. Westmans m. fl.* och herr *Österströms m. fl.* motioner (I: 65 och II: 202), i här behandlade delar, samt med avslag å såväl herr *J. B. Johans-*

sons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17) i fråga om anslaget till flygvapnets övningar som herr Christiernssons motion (II: 293), sistnämnda tre motioner i vad de avse beviljande av högre anslag för här ifrågavarande ändamål, till *flygvapnets övningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,700,000 kronor.

109:o) **Anskaffning, underhåll och drift av motorfordon och motorbåtar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 139, sid. 183 och 184) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *anskaffning, underhåll och drift av motorfordon och motorbåtar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 190,000 kronor.

Sjukvård.

110:o) **Sjukvård.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 140, sid. 184) att till sjukvård för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 24,100 kronor.

Anslaget till sjukvård har för budgetåret 1935/1936 beräknats efter enahanda grunder som för innevarande budgetår. Den föreslagna ökningen är beroende på ökat antal manskapstjänstgöringsdagar.

Utskottet, som lämnat Kungl. Maj:ts förslag utan erinran, får hemställa, att riksdagen må till *sjukvård* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 24,100 kronor.

Utskottet.

Vapen och ammunition.

111:o) **Vapen och ammunition.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 141, sid. 185) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *vapen och ammunition* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 183,000 kronor.

112:o) **Flygbomber. Flygplantorpeder.** På därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar (punkterna 142 och 143, sid. 185 och 186) får utskottet, som tagit del av de till ärendena hörande handlingarna, hemställa,

att riksdagen må

a) till anskaffning av *flygbomber* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 141,000 kronor,

b) till anskaffning av *flygplantorpeder* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 42,000 kronor.

Byggnader, flygmateriel m. m.

113:o) **Byggnader, flygfält m. m. Skjutbaneanordningar vid 3. flygkåren.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 144 och 145, sid. 186 och 187) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *byggnader, flygfält m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 225,000 kronor,

b) för *skjutbaneanordningar vid 3. flygkåren* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 18,000 kronor.

114:o) **Flygmateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 146, sid. 187 och 188) att till flygmateriel för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 2,450,000 kronor.

Uti förut nämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 5) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindman m. fl.* (nr 17), har hemställts, bland annat, att anslaget för flygmateriel måtte ökas med 1,427,000 kronor.

Vidare har i förenämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *K. G. Westman m. fl.* (nr 65) och den andra inom andra kammaren av herr *Österström m. fl.* (nr 202), hemställts, bland annat, att anslaget för flygmateriel måtte ökas med 200,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna I: 5 och I: 65.

Ordinarie reservationsanslaget till flygmateriel har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med ett belopp av 2,250,000 kronor. Vid beräkningen av medelsbehovet under anslaget för nämnda budgetår har för ersättande av materieförluster genom fullständiga haverier upptagits ett belopp av 579,000 kronor, motsvarande värdet av den under budgetåret 1932/1933 på grund av totalhaverier kasserade materielen. För medelsbehovet i övrigt har beräknats ett belopp av 1,671,000 kronor.

Flygstyrelsen har i sin skrivelse den 31 augusti 1934 hemställt, att anslaget till flygmateriel måtte för budgetåret 1935/1936 upptagas med 3,877,000 kronor.

Enligt vad flygstyrelsen meddelat, uppgår värdet av den materiel, som måst kasseras på grund av under nästlidet budgetår inträffade totalhaverier, till 737,000 kronor. Den för ersättande av dylik materiel avsedda anslagsposten har departementschefen funnit böra upptagas med nämnda belopp 737,000 kronor.

Med hänsyn till den statsfinansiella situationen har departementschefen ansett sig icke kunna förorda, att för täckande av medelsbehovet i övrigt under anslaget avses ett större belopp än 1,713,000 kronor.

I enlighet härmed har anslaget till flygmateriel i riksstaten för budgetåret 1935/1936 upptagits med $(737,000 + 1,713,000 =) 2,450,000$ kronor.

Med hänsyn till föreliggande brister i fråga om flygmaterielen anser utskottet önskvärt, att anslaget till flygmaterielanskaffning något ökas. Under förhandenvarande förhållanden finner sig utskottet emellertid i enlighet med yrkandet i motionerna I: 65 och II: 202 böra stanna vid att föreslå en anslagsökning av 200,000 kronor. Anslaget i fråga skulle alltså för nästa budgetår uppföras med 2,650,000 kronor.

Utskottet finner sig i detta sammanhang böra framhålla önskvärdheten av att vid anskaffning av flygmateriel möjligheterna att utnyttja svenskt material begagnas i största möjliga utsträckning.

Beträffande sättet för anskaffande av medel för bestridande av ifrågasvarande merutgift kommer utskottet, som ansluter sig till vad i ovanberörda motioner härutinnan föreslagits, att senare under riksdagen till behandling upptaga frågan rörande täckning av anslagsökningen å riksstaten.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till herr K. G. Westmans m. fl. och herr Österströms m. fl. motioner (I: 65 och II: 202), i här behandlade delar, samt med avslag å herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17), sistnämnda motioner i vad de avse beviljande av högre anslag för här ifrågasvarande ändamål, till *flygmateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 2,650,000 kronor.

115:o) **Materielprovning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 147, sid. 188) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *materielprovning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

116:o) **Engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 148, sid. 188), vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en anslagsökning av 200,000 kronor, får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

att riksdagen må till *engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 2,300,000 kronor.

117:o) **Flygindustriens krigsorganisation.** Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 149, sid. 188 och 189), hemställer,

att riksdagen må till *flygindustriens krigsorganisation* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

Diverse.

118:o) **Extra utgifter.** Utskottet, som ansett, att jämnande av huvudtitelns slutsumma bör ske med anlåtande av flygvapnets anslag till extra utgifter, får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 150, sid. 189) hemställa,

att riksdagen må till *extra utgifter* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor; dock att i anslaget må göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

119:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet (punkt 151) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande; vilket härmed

anmäles.

E. GEMENSAMMA ANSLAG.

120:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ersättning till statens allmänna fastighetsfond (punkt 152) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat

erinra.

121:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Försvarsväsendets lönenämnd. **Befrämjande av den andliga vården vid försvarsväsendet.** På därom av Kungl. Maj:ts gjorda framställningar (punkterna 153—155, sid. 190) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum,

a) till *kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 140,000 kronor,

b) till *försvarsväsendets lönenämnd* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag av 11,000 kronor,

c) till *befrämjande av den andliga vården vid försvarsväsendet* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 44,500 kronor.

122:o) **Tillfällig löneförbättring. Provisoriskt dyrorrtstillägg m. m.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag i förenämnda frågor (punkterna 156 och 157) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtanden; vilket härmed

anmäles.

123:o) **Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap. Militärmeteorologisk informationstjänst.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 158 och 159, sid. 191 och 192) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a), med godkännande av vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 4 januari 1935 fogat förslag till stat för rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap, att gälla under budgetåret 1935/1936, till *rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap* för samma budgetår anvisa ett anslag av 80,000 kronor,

b) till *militärmeteorologisk informationstjänst* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 25,900 kronor.

124:o) **Kommunalutskylder för försvarsväsendets till tjänstebostäder upplåtna fastigheter. Reglering av vissa kursförluster.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 160 och 161, sid. 194 och 195) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a), i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *kommunalutskylder för försvarsväsendets till tjänstebostäder upplåtna fastigheter* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 83,000 kronor,

b) till *reglering av vissa kursförluster* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

Stockholm den 5 april 1935.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Carlsson* i Gävle, *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Bergqvist*, *Nilsson* i Gränebo, *Svensson* i Kompermåla, *Asplund*, *Borell*, *Walles*, *Gustafsson* i Benestad, *Bergström* och *Larsson* i Varberg, samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Magnusson* i Skövde, *Holmgren*, *Eriksson* i Stockholm, *Jeppsson*, *Svensson* i Grönvik, *Andersson* i Prästbol, *Ward*, *Nilsson* i Hörby, *Norsell*, *Högström* och *Aronson*.

Reservationer:

vid *punkt 14:o*) (undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser) av herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Bergqvist*, *Svensson* i Kompersmåla, *Borell*, *Magnusson* i Skövde, *Holmgren* och *Aronson*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Vad först angår den motionsvis påyrkade höjningen av detta anslag med 300,000 kronor, har denna förutsatts skola upptagas å titel III. Utskottet anser det synnerligen önskvärt, att den föreslagna förhöjningen av nämnda titel kommer till stånd, på det att åtskilliga för befälets utbildning betydelsefulla kurser, vilka av ekonomiska skäl varit inställda under de senare åren, åter må kunna anordnas. Utskottet har därför ansett sig böra tillstyrka det motionsvis gjorda yrkandet.

Den av riksdagen beslutade ökningen av antalet tjänstgöringsdagar för fast anställt manskap — 3,285 dagar — påkallar en mindre höjning av anvisningen å titel I, men torde det ökade medelsbehovet i sådant avseende kunna rymmas inom anslagets totalbelopp. De till grund för Kungl. Maj:ts förevarande anslagsäskande liggande beräkningarna i övrigt hava ej föranlett någon erinran från utskottets sida.

Enligt utskottets förslag uppgår anslagsbehovet sålunda till 1,100,000 kronor. Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. omförmälda motioner (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, till *undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,100,000 kronor.»

vid *punkt 17:o*) (frivilliga skytteväsendets befrämjande) av herrar *Nilsson* i Malmö, *Asplund*, *Wallis*, *Bergström*, *Larsson* i Varberg, *Anderson* i Råstock, *Eriksson* i Stockholm, *Andersson* i Prästbol, *Ward*, *Norsell* och *Högström*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Då utskottet allt fortfarande icke är övertygat om behövligheten av anslag å riksstaten till befrämjande av den frivilliga skytterörelsen samt därtill kommer, att den statsfinansiella situationen för närvarande påkallar iakttagande av sträng återhållsamhet i fråga om utgifterna, finner sig utskottet ej kunna tillstyrka de i de föreliggande motionerna gjorda framställningarna om anslag för ifrågavarande ändamål.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må avslå de av herr J. B. Johansson m. fl., herr Lindman m. fl., herr E. B. Andersson m. fl., herr Nilsson i Hörby m. fl. och herr Meyerhöffer m. fl. väckta motionerna

(I: 6 och II: 18, I: 122 och II: 299 samt II: 273) rörande anslag för budgetåret 1935/1936 till det frivilliga skytteväsendets befrämjande.»

vid *punkt 24:o*) (munderingsutrustning) av *samma reservanter*, som de under punkt 14:o) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet anser fog föreligga för att den i motionerna I: 5 och II: 17 begärda förhöjningen av munderingsanslaget kommer till stånd. Med tillstyrkande alltså av motionärernas framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motionerna (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, till *munderingsutrustning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 4,050,000 kronor.»

vid *punkt 31:o*) (truppförbandens övningar) av *samma reservanter*, som de under punkt 14:o) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»I betraktande särskilt av de begränsningar i medelsanvisningarna å anslaget till truppförbandens övningar, som vidtagits för budgetåren 1933/1934 och 1934/1935, har utskottet funnit ett väsentligt högre belopp än det utav Kungl. Maj:t föreslagna böra beviljas för budgetåret 1935/1936 för tillgodo-seende av trupputbildningen inom armén. Härtill kommer angelägenheten av att landstormsbeväringens utbildningen kan ske i ökad omfattning, vilket nödvändiggör en förhöjning av den till frivilliga övningar med landstormen avsedda delen — för budgetåret 1935/1936 beräknad till 60,000 kronor — av förevarande anslag. Utskottet har vid övervägande av frågan om anslagsbehovet ansett sig böra i enlighet med yrkandena i motionerna I: 5 och II: 17 föreslå, att medelsanvisningen å anslaget till truppförbandens övningar för nästa budgetår bestämmas till (1,384,000 + 441,000 =) 1,825,000 kronor.

Med hänsyn till vad utskottet inhämtat angående storleken av de förevarande anslag belastande årliga utgifterna för inlejdning av bilar för övningarna vid Gotlands infanterikår, vill det synas utskottet, att skäl tala för att ett mindre antal bilar, exempelvis två lastbilar, inköpas för att ställas till kårens förfogande; och torde kostnaderna i sådant hänseende kunna, enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande, bestridas av tillgängliga anslagsmedel.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motionerna (I: 5 och II: 17), i de delar varom här är fråga, till *truppförbandens övningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,825,000 kronor.»

vid *punkt 32:o*) (fält- och fälttjänstövningar) av *samma reserver*, som de under punkt 14:o) antecknade, vilka reserver ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Den av motionärerna påyrkade höjningen av detta anslag anser utskottet sig böra tillstyrka.

I enlighet härmed hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motionerna (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, till *fält- och fälttjänstövningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 700,000 kronor.»

vid *punkt 37:o*) (vapen och ammunition m. m.) av *samma reserver*, som de under punkt 14:o) antecknade, vilka reserver ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Den av motionärerna föreslagna anslagsökningen utöver det belopp, som av Kungl. Maj:t äskats — varigenom avses att bättre än för närvarande tillgodose behovet av ammunition för arméns fredsovningar — anser sig utskottet böra tillstyrka. Medelsanvisningen å förevarande anslag för budgetåret 1935/1936 kommer sålunda att uppgå till 4,500,000 kronor.

Utskottet hemställer följaktligen,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. omförmälda motioner (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, till *vapen och ammunition m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 4,500,000 kronor.»

vid *punkt 43:o*) (anskaffning av ammunition för granatkastare) av *samma reserver*, som de under punkt 14:o) antecknade, vilka reserver ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Sedan utskottet tagit del av vad de till ärendet hörande handlingarna innehålla, har utskottet ansett sig böra i överensstämmelse med de motionsvis framställda yrkandena tillstyrka anvisande för budgetåret 1935/1936 av ett anslag av 500,000 kronor för det ändamål, varom här är fråga.

Utskottet hemställer således,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, till *anskaffning av ammunition för granatkastare* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.»

vid *punkt 44:o*) (anskaffning av spränggranater) av *samma reserver*, som de under punkt 14:o) antecknade, vilka reserver ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet, som tagit del av innehållet uti de i statsrådsprotokollet åberopade handlingarna, finner det synnerligen angeläget att förhandenvarande brister beträffande mobiliseringsbehovet av här avsedd ammunition varda avhjälpta i väsentligt större omfattning under budgetåret 1935/1936 än den utav Kungl. Maj:t föreslagna medelsanvisningen lämnar möjlighet till. Utskottet anser sig därför böra tillstyrka den av motionärerna påyrkade högre anvisningen i fråga om förevarande anslag.

På grund härav hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, för *anskaffning av spränggranater* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.»

vid *punkt 47:o* (motioner om anslag till försök med grovkalibriga luftvärnskulsprutor) av *samma reservanter*, som de under punkt 14:o antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Här ifrågavarande anslagsbehov — som arméförvaltningen anmält för Kungl. Maj:t i ämbetsverkets skrivelse den 31 augusti 1934 angående lantförsvarets utgifter för budgetåret 1935/1936 utan att detsamma därvid föranlett någon åtgärd från Kungl. Maj:ts sida — har utskottet ansett böra vinna beaktande, varför utskottet i enlighet med motionärernas hemställan tillstyrker medelsanvisning för ändamålet å riksstaten för nästkommande budgetår. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, för *försök med grovkalibriga luftvärnskulsprutor* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 90,000 kronor.»

vid *punkt 48:o* (motioner om anslag till anskaffning av lyssnarapparater för luftvärnsartilleriet)

dels av samma reservanter, som de under punkt 14:o antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet, som inhämtat närmare upplysningar i frågan, har funnit sig böra tillstyrka, att behovet av lyssnarapparater för luftvärnsartilleriet tillgodoses genom medelsanvisning för budgetåret 1935/1936 i den omfattning, varom yrkanden föreligga i motionerna I: 5 och II: 17. I enlighet härmed hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17) samt i anledning av herr K. G. Westmans m. fl. och herr Österströms

m. fl. motioner (I: 65 och II: 202), samtliga motioner i avseende å *anskaffning av lyssnarapparater för luftvärnsartilleriet*, till detta ändamål för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 288,000 kronor.»

dels ock av samma reservanter, som de under punkt 17:o) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Vid övervägande av de motionsvis framförda yrkandena om anslag å riksstaten för budgetåret 1935/1936 för här avsedd anskaffning av lyssnarapparater har utskottet, då Kungl. Maj:t ej funnit det av arméförvaltningen anmälda behovet av dylik materiel böra tillgodoses genom medelsanvisning för nästa budgetår, ej ansett anledning vara för handen att tillmötesgå motionärernas yrkanden.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må avslå såväl herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. som herr K. G. Westmans m. fl. och herr Österströms m. fl. motioner (I: 5 och II: 17 samt I: 65 och II: 202), i vad de avse anslag för anskaffning av lyssnarapparater för luftvärnsartilleriet.»

vid *punkt 50:o)* (motioner om anslag för anskaffning av viss luftvärnsmateriel),

dels av samma reservanter, som de under punkt 14:o) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet är av den bestämda uppfattningen, att omedelbara åtgärder böra vidtagas i syfte att inom ramen av den nuvarande försvarsordningen stärka luftförsvaret. Härutinnan synes den till grund för arméförvaltningens omförmälda framställning hos Kungl. Maj:t liggande anskaffningsplanen, vars genomförande även avses enligt yrkandena i motionerna I: 5 och II: 17, lämpligen kunna följas. Vid sin granskning av beräkningen av det för ändamålet för budgetåret 1935/1936 erforderliga beloppet, 1,290,000 kronor, har utskottet icke funnit anledning att framställa någon erinran. Av utskottets ståndpunkt i detta ärende följer, att det i motionerna I: 65 och II: 202 framförda önskemålet om anvisande av medel för organiserandet av ett luftvärnsbatteri vid Gotlands artillerikår kommer att realiseras.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17) samt i anledning av herr K. G. Westmans m. fl. och herr Österströms m. fl. motioner (I: 65 och II: 202), samtliga motioner i här behandlade delar, för *anskaffning av viss luftvärnsmateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,290,000 kronor.»

dels ock av samma reservanter, som de under punkt 17:o antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Av Kungl. Maj:t har någon anvisning för nu ifrågavarande ändamål icke begärts. Vid sådant förhållande och då utskottet icke funnit sig övertygat om att anvisande av medel härför under för närvarande rådande förhållanden å det statsfinansiella området är nödvändigt, har utskottet icke ansett sig böra tillstyrka motionärernas förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må avslå såväl herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. som herr K. G. Westmans m. fl. och herr Österströms m. fl. förevarande motioner (I: 5 och II: 17 samt I: 65 och II: 202), samtliga motioner i vad de avse anslag för anskaffning av viss luftvärnsmateriel.»

vid *punkt 52:o* (motioner om anslag för motorisering av Gotlands infanterikår) av *samma reservanter*, som de under punkt 14:o antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Med motionärernas framställning avses anskaffande av ett antal motorfordon för fyllande av det mest trängande behovet därav för fredsutbildningen vid Gotlands infanterikår ävensom beredande av medel för underhåll av den nyanskaffade motormaterielen m. m. Utskottet, som anser förevarande materielbehov böra med det snaraste tillgodoses, hemställer förty,

att riksdagen må, med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, för *motorisering av Gotlands infanterikår* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 60,000 kronor.»

vid *punkt 55:o* (motioner om anslag för uppförande av en garagebyggnad vid Gotlands infanterikår) av *samma reservanter*, som de under punkt 14:o antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Med hänvisning till att utskottet under punkt 52:o) av detta utlåtande hemställt om anvisande av medel för motorisering av Gotlands infanterikår, finner utskottet sig böra tillstyrka motionärernas förevarande framställning.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17) i här behandlade delar, för uppförande av en *garagebyggnad vid Gotlands infanterikår* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 48,000 kronor.»

vid *punkt 62:o*) (materiel för vissa luftbevakningscentraler)

dels av samma reserver, som de under *punkt 14:o*) antecknade, vilka reserver ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Av den utav departementschefen i statsrådsprotokollet lämnade redogörelsen för chefens för generalstaben framställning i ämnet ävensom av inhämtade ytterligare upplysningar har det syns utskottet vara av stor betydelse, att de anordningar, som påkallas för åstadkommande av tillfredsställande luftbevakning, så snart som möjligt komma att genomföras. Med hänsyn härtill har utskottet funnit sig böra — på sätt ock avsetts i motionerna I: 5 och II: 17 — tillstyrka, att medel för det närmaste budgetåret anvisas, i syfte att den i generalstabschefens ovanberörda framställning föreslagna materielanskaffningen för organiserandet av sju bevakningscentraler kan äga rum. I överensstämmelse härmed beräknas medelsbehovet för ändamålet till (35,000 + 161,000 =) 196,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och de av herr K. G. Westman m. fl. och herr Österström m. fl. väckta motioner (I: 65 och II: 202) samt med bifall till de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motioner (I: 5 och II: 17), samtliga motioner i här behandlade delar, för anskaffning av *materiel för vissa luftbevakningscentraler* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 196,000 kronor.»

dels ock av samma reserver, som de under *punkt 17:o*) antecknade, vilka reserver ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Vid prövningen av förevarande ärende har utskottet, lika med föredragande departementschefen, ansett medelsanvisningen böra för det närmaste budgetåret begränsas till vad som erfordras för organiserandet av en luftbevakningscentral. Utskottet avstyrker följaktligen de motionsvis i ärendet framförda yrkandena om högre anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. samt herr K. G. Westman m. fl. och herr Österström m. fl. väckta motioner (I: 5 och II: 17 samt I: 65 och II: 202), samtliga motioner i här behandlade delar, för anskaffning av *materiel för en luftbevakningscentral* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 35,000 kronor.»

vid *punkt 76:o*) (flottans krigsberedskap och övningar) av *samma reserver*, som de under *punkt 14:o*) antecknade, vilka reserver ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Anslaget till flottans krigsberedskap och övningar, som i 1925 års härordning beräknades till 4,463,000 kronor men sedermera genom överflyttning av vissa kostnader för ett flygdepåfartyg från flygvapnets till sjöförsvarets anslag m. m. ökats till 4,510,000 kronor, har under senare budgetår undergått synnerligen kraftiga beskrningar, vilka varit till allvarligt men för övningarna och krigsberedskapen. Det synes utskottet därför vara i hög grad angeläget, att anslaget nu ökas, och vill utskottet i sådant avseende ansluta sig till motionärernas framställningar, att medelsanvisningen under detsamma för nästa budgetår beräknas till 4,510,000 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagsökning av 710,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I:5 och II:17), i de delar varom här är fråga, till *flottans krigsberedskap och övningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 4,510,000 kronor.»

vid *punkt 78:o)* (kustartilleriets krigsberedskap och övningar) av *samma reservanter*, som de under *punkt 14:o)* antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Liksom beträffande flottan hava för kustartilleriets krigsberedskap och övningar de senare årens medelsknapphet gjort sig gällande på ett synnerligen ogynnsamt sätt. Det av Kungl. Maj:t för förevarande ändamål begärda anslaget anser utskottet icke vara tillfyllest för att därmed skola kunna bedrivas övningar i erforderlig omfattning. Utskottet anser sig därför böra tillstyrka de motionsvis gjorda yrkandena om höjning av anslaget med 101,000 kronor. Anslaget bör alltså uppföras med 576,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I:5 och II:17), i de delar varom här är fråga, till *kustartilleriets krigsberedskap och övningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 576,000 kronor.»

vid *punkt 80:o)* (motioner om anslag för ordnande av kustartilleriförsvaret på Gotland) av *samma reservanter*, som de under *punkt 17:o)* antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»I likhet med departementschefen anser sig utskottet icke böra för här ifrågavarande ändamål förorda medelsanvisning å riksstaten för nästa budgetår, varför utskottet alltså avstyrker de motionsvis gjorda yrkandena.

Utskottet hemställer alltså,

att varken herr K. G. Westmans m. fl. och herr Österströms m. fl. motioner (I: 65 och II: 202) eller herr Ossbahrs m. fl.

motion (II: 178), samtliga motioner i vad de avse anslag för ordnande av kustartilleriförsvaret på Gotland, må av riksdagen bifallas.»

vid *punkt 82:o*) (underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.) av *samma reserver*, som de under *punkt 14:o*) antecknade, vilka reserver ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet vill erinra, att underhållsanslaget till flottans fartyg och byggnader under en följd av år varit starkt begränsat. De gjorda beskrifningarna hava haft synnerligen menliga följder beträffande materielens tillstånd och underhållet av flottans byggnader m. m. Nödvändigheten av att en ökning av anslaget vidtages måste därför med skärpa framhållas. I överensstämmelse med yrkandena i ovannämnda motioner, I: 5 och II: 17, föreslår utskottet, att förevarande anslag uppföres med 6,500,000 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en ökning av 1,080,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17), i de delar varom här är fråga, till *underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 6,500,000 kronor.»

vid *punkt 85:o*) (kustartilleriets materiel m. m.) av *samma reserver*, som de under *punkt 14:o*) antecknade, vilka reserver ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Anslaget till kustartilleriets materiel har varit mycket hårt beskuret. Med hänsyn till angelägenheten av att statens ägoinnehav av den dyrbara materiel, varom här är fråga, icke fördärvas, synes det utskottet nödvändigt, att en höjning av anslaget kommer till stånd. Utskottet tillstyrker därför, att detsamma i enlighet med de motionsvis gjorda yrkandena för nästa budgetår uppföres med 625,000 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagsökning av 50,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17), i de delar varom här är fråga, till *kustartilleriets materiel m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 625,000 kronor.»

vid *punkt 89:o*) (brännoljecisterner för flottan) av *samma reserver*, som de under *punkt 14:o*) antecknade, vilka reserver ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Det av marinförvaltningen för uppförande av brännoljecisterner för flottan begärda beloppet av 700,000 kronor har av Kungl. Maj:t ansetts kunna fördelas på tre budgetår och anslaget för nästa budgetår kunna begränsas till

230,000 kronor. Med hänsyn till att det här gäller en av de för närvarande allvarligaste bristerna i sjöförsvarets krigsberedskap, har utskottet funnit det i statsverkspropositionen för ändamålet upptagna beloppet böra ökas och anser sig i sådant avseende böra föreslå, att anslaget för nästa budgetår i enlighet med de motionsvis gjorda framställningarna uppföres med 450,000 kronor, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en ökning av 220,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17), i de delar varom här är fråga, för uppförande av *brännoljecisterner för flottan* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 450,000 kronor.»

vid *punkt 93:o*) (motioner om anslag för anskaffning av luftvärnsmateriel för kustfästningarna) av *samma reservanter*, som de under punkt 14:o) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»För att luftförsvaret av kustfästningarna skall fylla de krav, som måste ställas på försvarsanordningar av detta slag, om dessa skola bli någorlunda betryggande, torde ytterligare materielanskaffning vara oundgängligen erforderlig. Utskottet anser sig fördenskull böra i enlighet med motionärernas hemställan och marinförvaltningens framställning i ärendet tillstyrka, att ett anslag av 400,000 kronor måtte för nästkommande budgetår anvisas för ifrågavarande ändamål.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17), i de delar varom här är fråga, för anskaffning av *luftvärnsmateriel för kustfästningarna* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 400,000 kronor.»

vid *punkt 108:o*) (flygvapnets övningar).

dels av *samma reservanter*, som de under punkt 14:o) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Då det av Kungl. Maj:t för ändamålet begärda anslaget torde vara otillräckligt för att därmed skulle kunna bedrivas övningar i erforderlig omfattning, anser utskottet sig böra tillstyrka de i motionerna I: 5 och II: 17 gjorda yrkandena, att anslaget i enlighet med flygstyrelsens hemställan uppföres med 1,940,000 kronor. Detta innebär i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag en anslagsökning av 340,000 kronor.

Utskottet hemställer,

Bihang till riksdagens protokoll 1935. 6 saml. Nr 4.

att riksdagen må, med bifall till såväl herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17), i de delar varom här är fråga, som herr Christiernssons motion (II: 293) samt med anledning av herr K. G. Westmans m. fl. och herr Österströms m. fl. motioner (I: 65 och II: 202) i här behandlade delar, till *flygvapnets övningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,940,000 kronor.»

dels ock av samma reservanter, som de under punkt 17:o) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå anslaget till flygvapnets övningar av Kungl. Maj:t beräknats. På grund härav får utskottet avstyrka de motionsvis gjorda yrkandena om anvisande av högre anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å såväl herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17) samt herr K. G. Westmans m. fl. och herr Österströms m. fl. motioner (I: 65 och II: 202), i de delar varom här är fråga, som herr Christiernssons motion (II: 293), till *flygvapnets övningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 1,600,000 kronor.»

vid *punkt 114:o)* (flygmateriel)

dels av samma reservanter, som de under punkt 14:o) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet, som finner angeläget, att för flygvapnets vidmakthållande nödvändiga anskaffningar komma till stånd, anser det av Kungl. Maj:t äskade beloppet icke vara för ändamålet tillräckligt. Utskottet har därför funnit sig böra tillstyrka det i motionerna I: 5 och II: 17 framställda yrkandet, att anslaget i enlighet med flygstyrelsens hemställan å riksstaten för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 3,877,000 kronor. Detta innebär i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag en anslagsökning av 1,427,000 kronor.

Utskottet finner sig i detta sammanhang böra framhålla önskvärdheten av att vid anskaffning av flygmateriel möjligheterna att utnyttja svenskt material begagnas i största möjliga utsträckning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr A. Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17) samt i anledning av herr K. G. Westmans m. fl. och herr I. Österströms m. fl. motioner (I: 65 och II: 202), samtliga motioner i

här behandlade delar, till *flygmateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 3,877,000 kronor.»

dels ock av samma reserver, som de under punkt 17:o) antecknade, vilka reserver ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet har ansett sig böra tillstyrka den av Kungl. Maj:t äskade medelsanvisningen och får följaktligen avstyrka de motionsvis gjorda framställningarna om beviljande av högre anslag.

Utskottet finner sig i detta sammanhang böra framhålla önskvärdheten av att vid anskaffning av flygmateriel möjligheterna att utnyttja svenskt material begagnas i största möjliga utsträckning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å såväl herr J. B. Johanssons m. fl. och herr A. Lindmans m. fl. motioner (I: 5 och II: 17) som herr K. G. Westmans m. fl. och herr I. Österströms m. fl. motioner (I: 65 och II: 202), samtliga motioner i här behandlade delar, till *flygmateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 2,450,000 kronor.»